

CO₂-PRESTATIELADDER

Maatregellijst 2025

Dit is een PDF-versie van Maatregellijst 2025 die ter invulling beschikbaar is voor bedrijven die zich certificeren voor de CO₂-Prestatieladder, via hun inlogpagina op <https://mijn.co2-prestatieladder.nl/>. De maatregellijst is een niet-uitputtende lijst met CO₂-reductiemaatregelen, onderverdeeld naar veelvoorkomende activiteiten van bedrijven die deelnemen aan de CO₂-Prestatieladder. Elk jaar vindt een update van de lijst plaats, op basis van wat bedrijven ingevuld hebben en eventuele nieuwe activiteiten die aan de lijst toegevoegd zijn.

De wijzigingen ten opzichte van Maatregellijst 2024 zijn hieronder aangegeven in de laatste kolommen.
Voor meer informatie over de maatregellijst en diens toepassing, zie het Handboek CO₂-Prestatieladder 3.1 en 4.0.

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

1	Aanbesteden	3
2	Advies	6
3	Afval	7
4	Bedrijfshallen en -terreinen	10
5	Bedrijfsprocessen	11
6	Bouwplaats	15
7	Groenonderhoud	17
8	ICT-dienstverlening	18
9	Kantoren	18
10	Logistiek & transport	24
11	Materiaalgebruik / Scope 3	28
12	Materieel	32
13	Onderaannemers en leveranciers	39
14	Organisatie algemeen	40
15	Overheden	55
16	Personen-mobiliteit	56
17	Waterbouw schepen	62

CO₂-PRESTATIELADDER

1 Aanbesteden

Deze categorie is verwijderd. Veel maatregelen zijn wel overgenomen in andere categorieën en/of zijn herschreven.

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Algemeen	Beleid-toepassing MVI-criteria in aanbestedingen	Organisatie heeft beleid geformuleerd over toepassing van de MVI-Criteria en past in betreffende aanbestedingen de MVI-criteria toe die betrekking hebben op de thema's energie, materialen en circulair met tenminste ambitieniveau 'Basis'.	Organisatie heeft beleid geformuleerd over toepassing van de MVI-Criteria en past in betreffende aanbestedingen de MVI-criteria toe die betrekking hebben op de thema's energie, materialen en circulair met tenminste ambitieniveau 'Significant'.	Organisatie heeft beleid geformuleerd over toepassing van de MVI-Criteria en past in betreffende aanbestedingen de MVI-criteria toe die betrekking hebben op de thema's energie, materialen en circulair met tenminste ambitieniveau 'Ambitieus'.	De Nederlandse [link https://MVIcriteria.nl] MVI-criteria zijn een invulling van het Maatschappelijk verantwoord inkoopbeleid van de overheid. De genoemde ambitieniveaus en criteria zijn te vinden op MVIcriteria.nl . Als alternatief kan gebruikt gemaakt worden van de [link https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm] Europese GPP-criteria, waarbij toepassing van de kerncriteria gelden als niveau A en de uitgebreide criteria gelden als niveau C.	Maatregel is verwijderd
Algemeen	Toepassen Ambitieweb en Omgevingswijzer uit de aanpak duurzaam GWW	In verkenning en planontwikkeling van GWW-projecten wordt incidenteel het Ambitieweb en/of de Omgevingswijzer ingezet.	In verkenning en planontwikkeling van 25%-75% van de GWW-projecten wordt het Ambitieweb en/of de Omgevingswijzer ingezet.	In verkenning en planontwikkeling van GWW-projecten wordt standaard het Ambitieweb en/of de Omgevingswijzer ingezet.	Ambitieweb en Omgevingswijzer zijn instrumenten uit de [link https://www.duurzaamgww.nl] Aanpak Duurzame GWW]	Maatregel is verwijderd
Algemeen	Uitvragen van binnenvaart emissielabel	[leeg]	Organisatie gebruikt het Binnenvaart Emissielabel als eis of BPKV-criterium in tenminste één aanbesteding	Organisatie gebruikt het Binnenvaart Emissielabel als eis of BPKV-criterium bij meerdere aanbestedingen	Informatie over het [link https://binnenvaartemissielabel.nl/nl/] Binnenvaart Emissielabel]	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

Algemeen	Toepassen emissie-eisen voor bouw materieel	[leeg]	Organisatie gebruikt de basiseisen uit de transitiepaden van het SEB-convenant in meerdere aanbestedingen	Organisatie gebruikt de koploper-eisen uit de transitiepaden van het SEB-convenant in tenminste één aanbesteding.	De eisen behorende bij de verschillende transitiepaden (WDSM, W&U, K&V en Energie) zijn te vinden op [link https://opwegnaarseb.nl/transitiepaden] deze website	Maatregel is verwijderd
Circulariteit	Uitvragen van duurzamere betonmortels	Opdrachtgever hanteert de MKI-plafondwaarden voor betonmortels, door bij alle aanbestedingen waarin toepassing van betonmortels verwacht wordt de geldende eisen uit het transitiepad kunstwerken te gebruiken	Opdrachtgever hanteert MKI-plafondwaarden die, waar mogelijk, verder gaan dan de geldende eisen uit het transitiepad kunstwerken	[leeg]	-Zie voor de geldende minimum-eisen voor betonmortels [link https://www.duurzameinfra.nl/roadmaps-uitvoering/minimale-eisen-aan-duurzaamheid] deze website	Maatregel is verwijderd
Circulariteit	Uitvragen van producten van duurzaam beton	Opdrachtgever hanteert de MKI-plafondwaarden voor betonproducten, door bij alle aanbestedingen waarin toepassing van betonproducten verwacht wordt de geldende eisen uit het transitiepad kunstwerken te gebruiken	Opdrachtgever hanteert MKI-plafondwaarden die, waar mogelijk, verder gaan dan de geldende eisen uit het transitiepad kunstwerken	[leeg]	Dit betreft betonproducten zoals stoeptegels en banden. Zie voor de geldende minimum-eisen voor betonproducten [link https://www.duurzameinfra.nl/roadmaps-uitvoering/minimale-eisen-aan-duurzaamheid] deze website	Maatregel is verwijderd
Circulariteit	Uitvragen van duurzamere asfaltmengsels	Opdrachtgever hanteert de MKI-plafondwaarden voor asfaltmengsels, door bij alle aanbestedingen waarin toepassing van asfaltmengsels verwacht wordt de geldende eisen uit het transitiepad wegverharding te gebruiken	Opdrachtgever hanteert MKI-plafondwaarden die, waar mogelijk, verder gaan dan de geldende eisen uit het transitiepad wegverharding	[leeg]	-Zie voor de geldende minimum-eisen voor wegverharding [link https://www.duurzameinfra.nl/roadmaps-uitvoering/minimale-eisen-aan-duurzaamheid] deze website	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

Circulariteit	Mogelijk maken van inzet secundair materiaal en gebruikte componenten	[leeg]	Opdrachtgever heeft onderzocht welke belemmeringen er zijn voor toepassing van secundair materiaal en gebruikte componenten in haar uitvragen en neemt aantoonbaar maatregelen om deze belemmeringen weg te nemen.	Opdrachtgever stimuleert expliciet de inzet van secundair materiaal en gebruikte componenten in haar GWW-uitvragen	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Electrificeren	Beschikbaar maken Bouwstroom	[leeg]	Bij voorbereiding projecten neemt opdrachtgever tijdig en actief maatregelen om bij aanvang van projecten aansluiting voor bouwstroom te faciliteren.	Opdrachtgever realiseert structureel beschikbaarheid van bouwstroom bij uitvoering projecten.	Maatregel is bedoeld om gebruik diesellaggregaten tegen te gaan en het gebruik van elektrisch materieel te faciliteren. [[link https://www.opwegnaars eb.nl/kennisbank/publicaties/ 66/tool-inschatting-vermogensvraag-bouwproject voorbeeld]]	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Toepassing van gunningvoordeel mbt CO ₂ -ambitie bij aanbestedingen in de GWW-sector mbt werken	tot 25% van de werken	25% — 75% van de werken	Alle werken	Betreft gebruik van de CO ₂ -Prestatieladder in aanbestedingen voor werken die door overheden of (publieke of private) netwerkbedrijven met BPKV in de markt worden gezet. Percentage op basis van de omzet in werken.	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Toepassing van gunningvoordeel mbt CO ₂ -ambitie bij aanbestedingen in de GWW mbt diensten	tot 25% van de werken.	25% – 75% van de werken.	Alle werken.	Betreft gebruik van de CO ₂ -Prestatieladder in aanbestedingen voor diensten, uitgevraagd door overheden of (publieke of private)	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

					netwerkbedrijven, die met BPKV in de markt worden gezet. Percentage op basis van de omzet in diensten	
Integrale maatregel	CO ₂ uitstoot over de levensduur is criterium bij gunning van werken	tot 25% van de werken.	25% — 75% van de werken.	Alle werken.	Betreft werken die met BPKV (Beste Prijs-Kwaliteit-Verhouding) in de markt worden gezet, waarbij de MKI-waarde (Milieu-Kosten-Indicator) of vergelijkbaar instrument wordt ingezet als gunningscriterium. De bepaling van de CO ₂ uitstoot dient gebaseerd te zijn op de Europese standaard EN15804. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld https://www.dubocale.nl/ (Nederland) of https://www.totem-building.be/ (België) gebruikt worden. Percentage op basis van de omzet in werken.	Maatregel is verwijderd

2 Advies

Deze categorie is verwijderd. Veel maatregelen zijn wel overgenomen in andere categorieën en/of zijn herschreven.

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Integrale maatregel	Aandacht voor CO ₂ -reductie in projecten	Bij minstens 10% van de omzet in ontwerp opdrachten is er	Bij meer dan 50% van de omzet in ontwerp opdrachten is er	Bij alle ontwerp opdrachten is er aantoonbare aandacht voor CO ₂ -reductie	Met ontwerp opdrachten worden projecten bedoeld die daadwerkelijk opdracht	Maatregel is verwijderd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

	NIET verkregen met gunningsvoordeel	aantoonbare aandacht voor CO ₂ -reductie.	aantoonbare aandacht voor CO ₂ -reductie.		geworden zijn. Reductie ten opzichte van referentieontwerp op basis van gangbare uitgangspunten voor betreffend ontwerp. Toetsing middels steekproeven is voldoende.	
Integrale maatregel	CO ₂ -gerelateerd onderzoek en innovatie	2% tot 10% van onderzoek en innovatiebudget wordt besteed aan onderwerpen die (mede) CO ₂ kunnen besparen	10% tot 20% van onderzoek en innovatiebudget wordt besteed aan onderwerpen die (mede) CO ₂ kunnen besparen	Meer dan 20% van onderzoek en innovatiebudget wordt besteed aan onderwerpen die (mede) CO ₂ kunnen besparen	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Kennis en houding medewerkers m.b.t. CO ₂ -reductie in projecten	5% tot 25% van ingenieurs / ontwerpers / projectleiders heeft een cursus gehad waarin aantoonbaar aandacht voor belang, materialiteit en ontwerpmethoden CO ₂ -reductie is besteed.	25% tot 75% van ingenieurs/ontwerpers/projectleiders heeft cursus gehad waarin aantoonbaar aandacht voor belang, materialiteit en ontwerpmethoden CO ₂ -reductie is besteed	Meer dan 75% van ingenieurs / ontwerpers / projectleiders heeft cursus gehad waarin aantoonbaar aandacht voor belang, materialiteit en ontwerpmethoden CO ₂ -reductie is besteed	Met ontwerpmethoden worden methodieken en systemen bedoeld zoals BREEAM, DuboCalc, Aanpak duurzame GWW, GreenCalc, EPA U, EPA W, LEED, GPR of andere. De cursus kan intern of extern zijn georganiseerd.	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Dialogoog m.b.t. CO ₂ met grote opdrachtgevers	CO ₂ -reductie is vast agendapunt in periodiek overleg met alle grote opdrachtgevers	CO ₂ -reductie is vast agendapunt in periodiek overleg met alle opdrachtgevers	[leeg]	Grote opdrachtgevers: organisaties waarvoor bedrijf jaarlijks meer dan >1 miljoen Euro aan opdrachten uitvoert.	Maatregel is verwijderd

3 Afval

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit efficiënter uitvoeren	Warmte en/of stoomlevering bij	Bedrijf levert warmte en/of stoom aan een warmtenet ten behoeve van bedrijven of	Bedrijf neemt initiatieven om de energie efficiency van haar installatie(s) te verbeteren; bijvoorbeeld door warmte-	Het meerjarige gemiddelde van de energie efficiency van de installatie(s) van het bedrijf laten een verbetering zien.	De energie efficiency kan bijvoorbeeld worden onderbouwt met de R1 waarde van een	Maatregel is verwijderd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

	afvalverbranding	woningen met al haar afvalverbrandingsinstallaties.	en/of stoomlevering uit te breiden.		afvalverbrandingsinstallatie. De R1 waarde wordt berekend volgens Europese richtlijn 2008/98/EG	
Duurzame energie	Gebruik van hernieuwbare brandstof voor afvaldiensten	[leeg]	10% tot 20% van de brandstof die getankt wordt voor het wagenpark tbv afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Meer dan 20% van de brandstof die getankt wordt voor het wagenpark tbv afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Hernieuwbare brandstof betreft bijvoorbeeld het gebruik van (blends met) gecertificeerde HVO-diesel of andere biobrandstoffen. De brandstof moet aantoonbaar voldoen aan de eisen van de EU-Richtlijn Hernieuwbare Energie (bv door certificatie volgens ISCC of een ander systeem dat erkend wordt door de EU – zie [link https://ec.europa.eu/energy/node/74] de website van de Europese Commissie]. Vanaf 2018 moet de CO ₂ -uitstoot van hernieuwbare brandstof (well-to-wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).	Maatregel is verwijderd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie vuilniswagens en mobiele afvalpersen	Afvaldienst heeft tenminste 1 zero CO ₂ -emissie vuilniswagen of mobiele afvalpers	5% van het wagenpark voor afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is zero CO ₂ -emissie.	20% van wagenpark voor afvaldiensten, zoals vuilniswagens en mobiele afvalpersen, is zero CO ₂ -emissie.	Zero CO ₂ -emissie voertuigen: zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik. Dit kunnen bijvoorbeeld full electric voertuigen (met contract voor hernieuwbare elektriciteit) of voertuigen met een brandstofcel op waterstof	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

					zijn. Indien A als percentage meer is dan 5% of 20% van het wagenpark dan mag B of C ingevuld worden.	
Integrale maatregel	Inzicht in vermeden CO ₂ als gevolg van de verwerking van afvalstromen	Bedrijf berekent en rapporteert vermeden ketenemissies voor minimaal 80% van de afvalstromen (massabasis) die zij verwerkt, en gebruikt daarbij het EpE-protocol of een vergelijkbare methode.	Bedrijf berekent en rapporteert vermeden ketenemissies voor 100% van de afvalstromen (massabasis) die zij verwerkt, en gebruikt daarbij het EpE-protocol of een vergelijkbare methode.	Bedrijf verbetert haar inzicht in vermeden ketenemissies van haar afvalstromen door aantoonbaar jaarlijks onderdelen van de meest materiële ketens nauwkeuriger te rapporteren, bijvoorbeeld door gebruik te maken van emissiefactoren op basis van eigen metingen of specifieke emissiefactoren aangeleverd door ketenpartners.	Het EpE- protocol is een protocol voor de kwantificering van GHG emissies van afvalverwerking, zie https://ghgprotocol.org/sites/default/files/Waste%20Sector%20GHG%20Protocol_Version%205_October%202013_1_0.pdf .	Maatregel is aangepast
Integrale maatregel	Realiseren verkoopbaar secundair materiaal	Bedrijf verkoopt op structurele basis een secundair materiaal dat zonder noemenswaardige bewerking (door de afnemer) geschikt is als grondstof in productieprocessen.	Bedrijf verkoopt op structurele basis meerdere secundaire materialen die zonder noemenswaardige bewerking (door de afnemer) geschikt zijn als grondstof in productieprocessen.	Bedrijf heeft jaarlijks overleg met de belangrijkste afnemende én aanleverende ketenpartners van deze secundaire materialen over verbetering van kwaliteit van het materiaal met het oog op up-cycling.	Secundair materiaal: een materiaal of grondstof afkomstig van een recycling- of verbrandingsproces. Hieronder kan bijvoorbeeld ook CO ₂ vallen dat als product aan derden wordt geleverd.	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Inkoop van hulpstoffen — gebruik van secundaire materialen	Bedrijf onderzoekt mogelijkheden voor gebruik van secundaire materialen, in de eigen bedrijfsprocessen, ter vervanging van inkoop van 'virgin' materiaal.	Bedrijf gebruikt minimaal twee secundaire materialen, in de eigen bedrijfsprocessen, op structurele basis die 'virgin' materialen vervangen.	[leeg]	Secundair materiaal: een materiaal of grondstof afkomstig van een recycling- of verbrandingsproces. Virgin materiaal: materiaal dat niet eerder is gebruikt.	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

4 Bedrijfshallen en -terreinen

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Integrale maatregel	Erkende Maatregelen Gebouwen	De organisatie heeft voor alle bedrijfshallen de relevante 'Erkende Maatregelen voor gebouwen' geïmplementeerd of, voorzover in die lijst aangegeven, worden deze op natuurlijke momenten doorgevoerd.	[leeg]	[leeg]	<p>Zie [link https://data.rvo.nl/eml] de website van RVO]. Dit betreft ondermeer maatregelen mbt binnen- en buitenverlichting, energiebeheer, isolatie, ruimteventilatie en verwarming en zonnecellen. Deze maatregelen zijn een uitwerking van de Nederlandse wettelijke verplichting om maatregelen met een TVT van minder dan 5 jaar door te voeren. Deze maatregelen kunnen ook relevant zijn voor organisaties in andere landen.</p> <p>Zie ook [link https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/vragen-antwoorden/informatieplicht-huur/ [deze website] voor onderscheid tussen huurder en verhuurder</p>	Maatregel is verwijderd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit efficiënter uitvoeren	LED-buitenverlichting	>50% van de verlichting van bedrijventerreinen bestaat uit LED-verlichting	100% van de verlichting van bedrijventerreinen bestaat uit LED-verlichting	[leeg]	Percentage berekend naar oppervlakte bedrijventerreinen die verlicht moeten worden.	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Infraroodverwarming	[leeg]	>5% van de verwarmde bedrijfshallen heeft infraroodverwarming	>75% van de verwarmde bedrijfshallen heeft infraroodverwarming.	Percentage berekend naar oppervlakte verwarmde bedrijfshallen. Voorwaarde is dat het bedrijf over 100% groene stroom beschikt op de locaties waar infraroodverwarming wordt ingezet, of zelf op die locaties netto meer duurzame elektriciteit opwekt dan nodig voor de eigen behoefte. Over groene stroom in Nederland zie [link https://www.co2-prestatieladder.nl/nl/groene-stroom] de website van SKAO, voor organisaties in België zie het [link https://www.co2-prestatieladder.be/nl/documenten] Addendum Handboek CO ₂ -Prestatieladder 3.1]	Maatregel is verwijderd

5 Bedrijfsprocessen

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit efficiënter uitvoeren	Reductie of verduurzaming van	De gemiddelde CO ₂ -impact per product als gevolg van verpakkingsmaterialen voor	De gemiddelde CO ₂ -impact per product als gevolg van verpakkingsmaterialen voor	De gemiddelde CO ₂ -impact per product als gevolg van verpakkingsmaterialen voor	Het gaat om CO ₂ -impact per geproduceerd product of in verhouding tot de productie-	Maatregel is ongewijzigd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

	verpakkingsmaterialen	geproduceerde producten is de afgelopen 5 jaar met >5% verlaagd.	geproduceerde producten is de afgelopen 5 jaar met >10% verlaagd.	geproduceerde producten is de afgelopen 5 jaar met >25% verlaagd.	omzet. Bijvoorbeeld door slimmere verpakkingsmachines, verpakkingsontwerpen, verpakkingstoepassingen of gebruik van duurzamere materialen.	
Activiteit efficiënter uitvoeren	Afzuiging	[leeg]	Organisatie onderzoekt iedere drie jaar mogelijkheden om het energieverbruik van afzuiging te optimaliseren en neemt maatregelen om die optimalisatie te realiseren	Organisatie past innovatieve technieken toe om het energieverbruik voor afzuiging te optimaliseren en bespaart daarmee meer dan 25% op het energieverbruik voor afzuiging, ten opzichte van 5 jaar geleden	Innovaties kunnen bijvoorbeeld zijn Reifel-afzuiging (papierindustrie)	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Warmteterugwinning	[leeg]	Organisatie onderzoekt iedere drie jaar mogelijkheden om door middel van warmteterugwinning in het productieproces het energieverbruik te optimaliseren en neemt maatregelen om die optimalisatie te realiseren	Organisatie past innovatieve technieken toe om door middel van warmteterugwinning het energieverbruik te optimaliseren en bespaart daarmee meer dan 25% op het energieverbruik voor verwarming / koeling in het productieproces, ten opzichte van 5 jaar geleden.	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Erkende Maatregelen Faciliteiten	De organisatie heeft de relevante 'Erkende Maatregelen voor Faciliteiten' geïmplementeerd of, voorzover in die lijst aangegeven, worden deze op natuurlijke momenten doorgevoerd.	[leeg]	[leeg]	Zie [link https://data.rvo.nl/eml] de website van RVO]. Dit betreft ondermeer maatregelen mbt binnen- en buitenverlichting, energiebeheer, isolatie, ruimteventilatie en verwarming en zonnecellen. Deze maatregelen zijn een	Maatregel is verwijderd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

					<p>uitwerking van de Nederlandse wettelijke verplichting om maatregelen met een TVT van minder dan 5 jaar door te voeren. Deze maatregelen kunnen ook relevant zijn voor organisaties in andere landen.</p> <p>Zie ook [link https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/vragen-antwoorden/informatieplicht-huur/] [deze website] voor onderscheid tussen huurder en verhuurder</p>	
Activiteit efficiënter uitvoeren	Erkende maatregelen Processen	De organisatie heeft de relevante 'Erkende Maatregelen voor Processen' geïmplementeerd, of voorzover in die lijst aangegeven, worden deze op natuurlijke momenten doorgevoerd.	{leeg}	{leeg}	Zie [link https://data.rvo.nl/eml/] de website van RVO]. Dit betreft ondermeer maatregelen mbt binnen- en buitenverlichting, energiebeheer, isolatie, ruimteventilatie en verwarming en zonnecellen. Deze maatregelen zijn een uitwerking van de Nederlandse wettelijke verplichting om maatregelen met een TVT van minder dan	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

					<p>5 jaar door te voeren. Deze maatregelen kunnen ook relevant zijn voor organisaties in andere landen.</p> <p>Zie ook [link https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/vragen-antwoorden/informatieplicht-huur/ [deze website] voor onderscheid tussen huurder en verhuurder</p>	
Activiteit efficiënter uitvoeren	Energiebesparingsmaatregelen met terugverdiend minder dan 5 jaar	De organisatie heeft geïnventariseerd welke maatregelen een terugverdiend van minder dan 5 jaar hebben en heeft die maatregelen geïmplementeerd, of heeft een plan om deze maatregelen door te voeren.	De organisatie heeft geïnventariseerd welke maatregelen een terugverdiend van minder dan 5 jaar hebben en heeft al deze maatregelen geïmplementeerd.	[leeg]	Dit betreft maatregelen aan de processen, gebouwen (exclusief kantoren, zie daarvoor andere maatregelen) en faciliteiten. Bijvoorbeeld aan energiebeheer, isolatie, ventilatie, koeling, verwarming, energieopwek, zonnecellen, persluchtinstallaties, elektromotoren, aandrijvingen, drooginstallaties, afzuiging, datacentra en andere procesapparatuur. De terugverdiend TVT in jaren wordt berekend als volgt: $TVT = (I+F)/B$ met $I = de$	Maatregel is nieuw toegevoegd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

					<p>(meer)kosten voor de maatregel in Euro's, F = kosten voor het lenen van geld in Euro's, B = geldbesparing op elektriciteit en/of brandstof in Euro's/jaar. In Nederland zijn deze maatregelen een uitwerking van de wettelijke verplichting van veel bedrijven om maatregelen met een TVT van minder dan 5 jaar door te voeren. Veel bedrijven kunnen daaraan voldoen door de Erkende Maatregelen door te voeren, zie https://www.rvo.nl/onderwerpen/energiebesparingsplicht/eml. Over berekening van de TVT: https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/handreiking-plicht-ter-verduurzaming/berekening-terugverdientijd/.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

6 Bouwplaats

Maatregel	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
-----------	-----------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit efficiënter uitvoeren	Energiebesparing bouwkeet	Tenminste 5% van de gebruikte bouwketen voldoet aan de eisen van het bouwbesluit 201 ₂ voor tijdelijke gebouwen.	Tenminste 20% van de gebruikte bouwketen voldoet aan de eisen van het bouwbesluit 201 ₂ voor tijdelijke gebouwen	Alle gebruikte bouwketen voldoen aan de eisen van het bouwbesluit 201 ₂ voor tijdelijke gebouwen	Bedoeld worden de energetische eisen voor tijdelijke gebouwen (paragraaf 5.7 bouwbesluit 2012).	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Gebruik rijplaten of andere tijdelijke verharding om rolweerstand te verminderen	Bij onverharde ondergrond van bouwterrein en aanvoer routes worden de transportroutes altijd voorzien van tijdelijke verharding	[leeg]	[leeg]	Tijdelijke verharding betreft bijvoorbeeld het gebruik van rijplaten of stelconplaten	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Opwekking hernieuwbare elektriciteit op de bouwplaats	[leeg]	[leeg]	Tot 10% van de elektriciteit op de bouwplaats is van eigen hiernieuwbare opwekking op de bouwplaats (via eigen investering of lease)	Percentage ten opzichte van totaal elektriciteitsgebruik gemiddeld voor alle bouwplaatsen van de organisatie. Voor elektriciteitsopwek niet voor eigen gebruik of via PPA (Power Purchase Agreement) zie Categorie 'Organisatie algemeen'.	Maatregel is ongewijzigd
Netflexibiliteit	Afstemming vraag en aanbod elektriciteit op bouwplaatsen	[leeg]	[leeg]	Organisatie heeft (pilot-)project om vraag en aanbod van elektriciteit op elkaar af te stemmen	Bijvoorbeeld door bemaling af te stemmen op gelijktijdige beschikbaarheid van groene stroom of gebruik van batterijen als buffer voor levering van elektriciteit aan het net. Het betreft hier niet het afsluiten van een dynamisch stroomcontract of regeling tbv congestiemanagement	Maatregel is ongewijzigd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

Toepassen duurzame energie	Levering van hernieuwbare brandstof op de bouwplaats	[leeg]	Bij projecten waar het bedrijf als hoofdaannemer brandstof op de bouwplaats verzorgt, zorgt het bedrijf ervoor dat minstens 10% van de totaal op de bouwplaatsen getankte brandstof aantoonbaar hernieuwbare brandstof is.	Bij projecten waar het bedrijf als hoofdaannemer brandstof op de bouwplaats verzorgt, zorgt het bedrijf ervoor dat meer dan 20% van de totaal op de bouwplaatsen getankte brandstof aantoonbaar hernieuwbare brandstof is.	Dit betreft bijvoorbeeld het gebruik van (blends met) gecertificeerde HVO-diesel of andere biobrandstoffen. De brandstof moet aantoonbaar voldoet aan de eisen van de EU Richtlijn Hernieuwbare Energie, (bv door certificatie volgens ISCC of ander systeem dat erkend wordt door de EU https://ec.europa.eu/energy/node/74 . Vanaf 2018 moet de CO ₂ -uitstoot van biobrandstof (Well-to-Wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).	Maatregel is ongewijzigd
----------------------------	--	--------	--	--	---	--------------------------

7 Groenonderhoud

Deze categorie is verwijderd. Veel maatregelen zijn wel overgenomen in andere categorieën en/of zijn herschreven.

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Circulariteit	Opwerken van organische reststoffen tot verkoopbare grondstof	Bedrijf produceert en verkoopt op structurele basis een secundair materiaal gemaakt van organische reststoffen dat een aantoonbaar lagere CO ₂ footprint heeft dan composteren	[leeg]	[leeg]	bijvoorbeeld fermentatie (Bokashi) ipv composteren	Maatregel is verwijderd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

Duurzame energie	Eigen productie biogas	[leeg]	[leeg]	Bedrijf produceert biogas uit vergisting voor eigen gebruik of levering aan derden.	[leeg]	Maatregel is verwijderd
------------------	------------------------	--------	--------	---	--------	-------------------------

8 ICT-dienstverlening

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit efficiënter uitvoeren	Power Usage Effectiveness (PUE) van netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten	De PUE van netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten wordt gemonitord en geëvalueerd en er is een verbeterplan met concreet doel en evaluatiemomenten.	Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten zijn ontworpen met een PUE van maximaal 1,3.	Netwerken, datacenterhardware en telefoniediensten zijn ontworpen met een PUE van maximaal 1,2.	Meer info over PUE, zie https://www.techopedia.com/definition/2117/power-usage-effectiveness-pue .	Maatregel is aangepast

9 Kantoren

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit efficiënter uitvoeren	Inkopen efficiënte hardware	Het bedrijf heeft bij aankoop van computers, laptops, monitors, voedingen, UPS, servers, reproductieapparatuur en printers aantoonbaar gekozen voor producten met het Energy Star label of met een EPEAT registratie.	Het bedrijf heeft bij aankoop van computers, laptops, monitors, voedingen, UPS, servers, reproductieapparatuur en printers aantoonbaar gekozen (indien beschikbaar) voor producten met het EPEAT Silver of Gold label.	[leeg]	Meer info over Energy Star: https://www.energystar.gov/productfinder/product/certified-computers/results en EPEAT https://globalelectronicscouncil.org/ .	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Afspraken energieprestatie bij huur	Bij het afsluiten of wijzigen van huurcontracten voor kantoorruimte is verbetering	Bij alle nieuwe huurcontracten worden afspraken gemaakt over de verbetering van de	Bij alle nieuwe huurcontracten wordt een huurprijs inclusief energie inclusief	Voor GreenLease-overeenkomsten zie bijvoorbeeld	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

		van de energieprestatie van het gebouw onderdeel van de onderhandelingen.	energieprestatie van het gebouw, bijvoorbeeld een bonus/malusafpraak ten opzichte van de vooraf afgesproken gebouwgebonden verwarmings- en koelenergie.	gekwantificeerde besparingsdoelstellingen bedongen, bijvoorbeeld in een GreenLease-overeenkomst.	https://www.platformduurzaamhuisvesting.nl/greenlease-menukaart/ .	
Activiteit efficiënter uitvoeren	Benchmarking en optimalisatie energieverbruik	Van minimaal 75% van de kantoren wordt de hoofdmeterdata geregistreerd en jaarlijks gebenchmarkt met gelijksoortige panden (via Milieubarometer, e-nolis of vergelijkbaar).	Bij minimaal 75% van de kantoren worden naast de hoofdmeter ook submeters toegepast en analysesoftware gebruikt om verbeteringsmogelijkheden op het spoor te komen.	Bij minimaal 75% van de kantoren past de organisatie software toe die automatisch verbeteringen in de installaties opspoort en toepast.	Percentage kantoren gemeten naar gebruiksoppervlak.	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Toepassen energie efficiënte printers	[leeg]	Pas standaard printers toe met een hoge energie-efficiency	[leeg]	Hiervoor gelden de volgende maximum-waarde voor het vermogen tijdens printen of het vermogen per week: (gebaseerd op TEC-waarde Typical Electricity Consumption bepaald in het kader van EnergyStar, deze kunt u opvragen bij uw leverancier): A4 office printers en multifunctionals zowel zwart-wit als kleur: Maximaal 50 watt tijdens printen of maximaal 0,3 kWh/week A3 office printers en multifunctionals zowel zwart-wit als kleur van 15 ppm tot	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

					35 ppm: maximaal 150 watt tijdens printen of maximaal 0,3 kWh/week A3 office printers en multifunctionals zowel zwart-wit als kleur van 35 tot ppm 100 ppm: maximaal 200 watt tijdens printen of Maximaal 0,3 kWh/week	
Activiteit efficiënter uitvoeren	Optimalisatie klimaatinstallaties	Bij alle kantoren die de afgelopen 5 jaar in gebruik zijn genomen is de klimaatinstallatie geoptimaliseerd door een professioneel installatiebedrijf.	Bij minimaal 75% van alle kantoren wordt de klimaatinstallatie tenminste elke 5 jaar geoptimaliseerd door een professioneel installatiebedrijf.	[leeg]	Percentage kantoren gemeten naar gebruiksoppervlak. Optimalisatie van klimaatinstallaties kan op meerdere manieren waaronder: stooklijnen instellen, zomernachtventilatie toepassen, kloktijden aanpassen, filters op tijd vervangen, statisch of dynamisch luchtzijdig en/of waterzijdig inregelen.	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Erkende Maatregelen gebouwen	De organisatie heeft voor alle kantoren de 'Erkende Maatregelen voor gebouwen' geïmplementeerd of, voorzover in die lijst aangegeven, worden deze op natuurlijke momenten doorgevoerd.	[leeg]	[leeg]	Zie [link https://data.rvo.nl/eml] de website van RVO]. Dit betreft ondermeer maatregelen mbt binnen- en buitenverlichting, energiebeheer, isolatie, ruimteventilatie en verwarming en zonnecellen. Deze maatregelen zijn een uitwerking van de	Maatregel is verwijderd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

					<p>Nederlandse wettelijke verplichting om maatregelen met een TVT van minder dan 5 jaar door te voeren. Deze maatregelen kunnen ook relevant zijn voor organisaties in andere landen.</p> <p>Zie ook [link https://www.infomil.nl/onderwerpen/duurzaamheid-energie/energiebesparing/vragen-antwoorden/informatieplicht-huur/ [deze website] voor onderscheid tussen huurder en verhuurder</p>	
Duurzame energie	Verwarming met groen gas	Tenminste 10% van het gas dat ingezet wordt is aantoonbaar groen gas	Tenminste 20% van het gas dat ingezet wordt is aantoonbaar groen gas	Tenminste 50% van het gas dat ingezet wordt is aantoonbaar groen gas	<p>Percentage van het energiegebruik voor kantoren dat wordt ingevuld door groen gas. Gebruik van groen gas dient aangetoond te worden met GVO's. Meer info over groen gas zie https://www.co2-prestatieladder.nl/nl/groengas . Voor organisaties in België kan groen gas aangetoond worden met GVO's uit de EU, indien er geen Belgisch alternatief is.</p>	Maatregel is aangepast

CO₂-PRESTATIELADDER

					Let op deze maatregel is niet voor CO ₂ -gecompenseerd gas.	
Elektrificeren	Beschikbaar maken laadpalen elektrische voertuigen	Minimaal 1 laadpaal per 20 parkeerplaatsen	Minimaal 1 laadpaal per 10 parkeerplaatsen	Minimaal 1 laadpaal per 10 parkeerplaatsen + actieve rol bij optimaliseren energiehuishouding kantoor/elektriciteitsnetwerk	1 Laadpaal per 20 parkeerplaatsen is de Europese norm voor bestaande gebouwen vanaf 2025. https://business.gov.nl/regulation/charging-stations-commercial-buildings/#art:charging-stations-for-all-commercial-buildings-in-2025 Voor nieuwbouw en renovatie geldt 1 laadpaal per 10 parkeerplaatsen al vanaf maart 2020 als norm.	Toelichting is aangepast
Integrale maatregel	Energieprestatie kantoren	Het gemiddeld Energielabel van kantoren is B of C.	Het gemiddeld Energielabel van kantoren is A.	Het gemiddeld Energielabel van kantoren is beter dan A.	Het energielabel betreft de energieprestatiecertificering voor gebouwen die vanuit de Europese EPBD-regelgeving in alle EU-landen is ingevoerd. In Nederland geldt vanaf 1 januari 2023 een verplicht energielabel niveau C voor kantoren groter dan 100 m ² . Het gemiddeld Energielabel is te berekenen o.b.v. de energie-index en gebruiksoppervlakte. Middel dit voor alle kantoren in gebruik (eigendom of huur).	Maatregel is aangepast

CO₂-PRESTATIELADDER

					Andere gebouwen zoals niet-verwarmde bedrijfshallen vallen onder de maatregel "Energiebesparingsmaatregelen met terugverdiendtijd minder dan 5 jaar". Het percentage van de kantoren wordt gemeten naar vloeroppervlak.	
Integrale maatregel	Gasloze kantoren	[leeg]	Minimaal 10% van alle kantoren is gasloos.	Minimaal 50% van alle kantoren is gasloos.	Percentage kantoren (gehuurd of in eigendom) gemeten naar gebruiksoppervlak. Gasloze kantoren dienen zodanig ontworpen en gebouwd te zijn dat het primair fossiel energieverbruik (volgens NTA8080 https://www.gebouwenenergieprestatie.nl/ of gelijkwaardige norm in het kader van de Europese Richtlijn Energieprestatie Gebouwen - EPBD) daadwerkelijk lager is in vergelijking met gasverwarming.	Maatregel is ongewijzigd
Integrale maatregel	Locatiekeuze bij openbaar vervoer	Tenminste 25% gebouwoppervlak is gelegen nabij openbaar vervoer (maximaal 500m)	Tenminste 50% gebouwoppervlak is gelegen nabij openbaar vervoer (maximaal 500m)	Alle kantoorlocaties zijn gelegen nabij openbaar vervoer (maximaal 500m)	Onderdeel van de 10 maatregelen van de Coalitie Anders Reizen https://www.andersreizen.nu .	Maatregel is ongewijzigd
Netflexibiliteit	Netbewust laden	Organisatie heeft voor minstens één locatie met laadpalen, netbewust laden ingevoerd.	Organisatie heeft voor 25% van haar laadpalen, netbewust laden ingevoerd.	[leeg]	Netbewust laden betekent laden binnen de grenzen van de lokaal beschikbare netcapaciteit, op basis van informatie die de	Maatregel is aangepast

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

					netbeheerder hiervoor kan bieden: zie bijvoorbeeld https://en.wikipedia.org/wiki/Smart_charging .	
Toepassen duurzame energie	Gebruik duurzame warmte en/of warmtekoudeopslag (WKO)	Voor 10% tot 50% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Voor 50% tot 80% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Voor meer dan 80% van het gebruikersoppervlak wordt duurzame warmte toegepast voor ruimteverwarming.	Duurzame warmte kan afkomstig zijn van (groen) gas, restwarmte, warmtepompen, biomassa, bodem en zonne-energie.	Maatregel is verwijderd

10 Logistiek & transport

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit efficiënter uitvoeren	Gebruik efficiëntere diesel of smeeroilie	20% tot 50% van de ingezette vrachtwagens (in eigendom of lease) gebruikt altijd speciale diesel of smeeroilie waarmee aantoonbaar tenminste 3% brandstofbesparing wordt bereikt t.o.v. gebruik van normale diesel of smeeroilie.	Ten minste 50% van de ingezette vrachtwagens (in eigendom of lease) gebruikt altijd speciale diesel of smeeroilie waarmee aantoonbaar tenminste 3% brandstofbesparing wordt bereikt t.o.v. gebruik van normale diesel of smeeroilie.	Ten minste 75% van de ingezette vrachtwagens (in eigendom of lease) gebruikt altijd speciale diesel of smeeroilie waarmee aantoonbaar tenminste 3% brandstofbesparing wordt bereikt t.o.v. gebruik van normale diesel of smeeroilie.	Dit betreft verschillende typen diesel en smeeroilie waarvan door onafhankelijke partijen moet zijn aangetoond dat ze 3% of meer brandstofbesparing opleveren t.o.v. normale diesel, volgens opgave van de brandstof- of smeeroilieleverancier. Gebruik speciale diesels of smeeroilie kan conflicteren met garantiebepalingen van motorproducenten. Neem hierover contact met uw leverancier. Voor gebruik biobrandstof zie aparte maatregel.	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit efficiënter uitvoeren	Tegengaan stationair draaien vrachtwagens	Bedrijf maakt afspraken met chauffeurs over het tegengaan van stationair draaien en kan dit aantonen.	Start-stop systeem toegepast bij < 25% van in gebruik zijnde vrachtwagens (eigendom, lease).	Start-stop systeem toegepast bij >25% van de in gebruik zijnde vrachtwagens (eigendom, lease).	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Gebruik energiezuinige banden	[leeg]	Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met energielabel B (criterium rolweerstand) of beter.	Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met energielabel A (criterium rolweerstand) of beter.	in 2012 is een Europees bandenlabel ingevoerd met verschillende indicatoren, sinds 2021 geldt het ook voor zwaardere vrachtwagens. Één daarvan betreft rolweerstand wat bepalend is voor brandstofefficiëntie.	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Lean and Green Logistics	Bedrijf heeft de Lean & Green Award.	Bedrijf heeft één Lean & Green Star.	Bedrijf heeft twee of drie Lean & Green Stars.	Voor meer informatie in Nederland zie https://www.lean-green.eu/ .	Toelichting is aangepast
Activiteit efficiënter uitvoeren	Minimalisatie transportkilometers	De organisatie minimaliseert structureel transportkilometers door voortdurende aandacht voor routeplanning optimalisatie	[leeg]	[leeg]	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Stimuleren zuinig rijden door Het Nieuwe Rijden	Minstens 75% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus	Minstens 90% van de chauffeurs is op cursus "het nieuwe rijden" geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.	[leeg]	Onder 'chauffeurs' worden ook bestuurders van tractoren begrepen.	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Aanschaf zuinigere vrachtwagens	Bij aanschaf of lease nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagens met een brandstofverbruik dat minimaal 5% lager ligt dan de standaard in de markt	Bij aanschaf of lease nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagens met een brandstofverbruik dat minimaal 15% lager ligt dan de standaard in de markt	Bij aanschaf of lease nieuwe vrachtwagens wordt gekozen voor vrachtwagens met een brandstofverbruik dat minimaal 30% lager ligt dan de standaard in de markt	De standaard in de markt te bepalen door het bedrijf, bijvoorbeeld o.b.v. bestaand marktonderzoek, of door gemiddelde te nemen van 5 vergelijkbare alternatieven, op basis van het VECTO CO ₂ -certificaat (VECTO = vehicle energy consumption)	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

					calculation tool). Dit certificaat moet uw leverancier kunnen overleggen	
Activiteit efficiënter uitvoeren	Stimuleren zuinig rijden door Monitoring	Monitoring brandstofgebruik en 3-maandelijkse terugkoppeling naar bestuurders.	Toepassing brandstofmanagementsysteem met registratie van rijgedrag en directe terugkoppeling aan chauffeur	Toepassing black-box-systeem met directe terugkoppeling en feedback vanuit organisatie (Toolbox-meeting-oid).	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Verwarming vrachtwagen: standkachel i.p.v. koelwater van de motor	[leeg]	Standkachel i.p.v. koelwater van de motor toepast bij minder dan 75% van de vrachtwagens	Standkachel i.p.v. koelwater van de motor toepast bij meer dan 75% van de vrachtwagens	Volgens onderzoek van TNO/Cumela leidt een standkachel ten opzichte van gebruik koelwater voor verwarming tot 2-5% CO ₂ -besparing?	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Koeling vrachtwagen: gebruik standairco	[leeg]	[leeg]	Toepassing standairco op vrachtwagens. Minimaal één systeem in gebruik.	Standairco is een aircosysteem waarbij koude tijdens gebruik materieel wordt opgeslagen en daarna de cabine koel kan houden.	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Controle juiste bandenspanning vrachtauto's	3-maandelijkse controle bandenspanning bij alle vrachtautos's	[leeg]	[leeg]	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Toepassing hybride vrachtwagens	[leeg]	[leeg]	Minimaal één hybride vrachtwagen in gebruik	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Gebruik van hernieuwbare brandstof als vervanging van fossiele brandstof	[leeg]	10% — 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof.	Meer dan 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof.	Dit betreft bijvoorbeeld het gebruik van (blends met) gecertificeerde HVO-diesel of andere biobrandstoffen. De brandstof moet aantoonbaar voldoet aan de eisen van de EU Richtlijn Hernieuwbare Energie, (bv door certificatie	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

					volgens ISCC of ander systeem dat erkend wordt door de [link https://ec.europa.eu/energy/node/74 EU] . Vanaf 2018 moet de CO ₂ -uitstoot van hernieuwbare brandstof (well-to-wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).	
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie vrachtwagen	[leeg]	1% van vrachtwagens (in eigendom of lease) bestaat uit zero CO ₂ -emissie vrachtwagens.	5% van vrachtwagens (in eigendom of lease) bestaat uit zero CO ₂ -emissie vrachtwagens.	Zero CO ₂ -emissie vrachtwagen: zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik. Dit kunnen bijvoorbeeld full electric voertuigen (met contract voor hernieuwbare elektriciteit) of voertuigen met een brandstofcel en waterstof.	Maatregel is verwijderd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie vrachtwagens licht, tot 12.000 kg	tenminste 5%	tenminste 25%	tenminste 50%	Percentage van het wagenpark aan lichte vrachtwagens (tot 12.000 kg) dat ingezet wordt voor de organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken mbt onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

					ocq koplopereisen uit het SEB convenant onder projectuitvoering.	
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie vrachtwagens zwaar, vanaf 12.000 kg	tenminste 1%	tenminste 5%	tenminste 10%	Percentage van het wagenpark aan zware vrachtwagens (vanaf 12.000 kg) dat ingezet wordt voor de organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken mbt onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen ocq koplopereisen uit het SEB convenant onder projectuitvoering.	Maatregel is nieuw toegevoegd
Integrale maatregel	Afweging rijden/varen	[leeg]	Indien mogelijk en zinvol krijgt varen de voorkeur boven rijden. Deze afweging is procedureel vastgelegd	[leeg]	Deze maatregel is alleen relevant voor civieltechnische werken	Maatregel is ongewijzigd

11 Materiaalgebruik / Scope 3

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Circulariteit	Toepassen van producten van duurzaam beton	[leeg]	Voor toepassingen van betonproducten waar de organisatie als opdrachtnemer keuzevrijheid heeft, volgt de	Voor toepassingen van betonproducten waar de organisatie als opdrachtnemer keuzevrijheid heeft, past de	Zie voor de geldende minimum eisen voor betonproducten [link https://www.duurzame-	Maatregel is verwijderd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

			organisatie de geldende minimum-eisen voor de MKI-waarde	organisatie betonprodukten toe die een lagere MKI-waarde hebben dan de geldende minimum-eisen	infra.nl/roadmaps-uitvoering/minimale-eisen-aan-duurzaamheid deze website]. NB Deze eisen worden periodiek aangescherpt	
Circulariteit	Toepassen asfaltmengsels met lage milieu-impact	[leeg]	Voor toepassingen van asfaltmengsels waar de organisatie als opdrachtnemer keuzevrijheid heeft, volgt de organisatie de geldende minimum-eisen voor de MKI-waarde	Voor toepassingen van asfaltmengsels waar de organisatie als opdrachtnemer keuzevrijheid heeft, past de organisatie asfaltmengsels toe die een lagere MKI-waarde hebben dan de geldende minimum-eisen	Zie voor de geldende minimum-eisen voor asfaltmengsels [link https://www.duurzame-infra.nl/roadmaps-uitvoering/minimale-eisen-aan-duurzaamheid deze website]. NB Deze eisen worden periodiek aangescherpt	Maatregel is verwijderd
Circulariteit	Toepassen van duurzamere betonmortels	[leeg]	Voor toepassingen van betonmortels waar de organisatie als opdrachtnemer keuzevrijheid heeft, volgt de organisatie de geldende minimum-eisen voor de MKI-waarde	Voor toepassingen van betonmortels waar de organisatie als opdrachtnemer keuzevrijheid heeft, past de organisatie betonmortels toe die een lagere MKI-waarde hebben dan de geldende minimum-eisen	Zie voor de geldende minimum-eisen voor betonmortels [link https://www.duurzame-infra.nl/roadmaps-uitvoering/minimale-eisen-aan-duurzaamheid de website]. NB Deze eisen worden periodiek aangescherpt	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Ontwikkeling extra reducerende maatregelen	Bedrijf neemt in één of meer projecten aantoonbaar maatregelen die leiden tot extra CO ₂ -reductie en organiseert daarvoor financiering.	Bedrijf neemt in minstens 20% van haar projecten aantoonbaar maatregelen die leiden tot extra CO ₂ -reductie en organiseert daarvoor financiering.	Bedrijf neemt in minstens 50% van haar projecten aantoonbaar maatregelen die leiden tot extra CO ₂ -reductie en organiseert daarvoor financiering.	Extra CO ₂ -reducerende maatregelen: bedoeld worden maatregelen in scope 3 die niet vallen binnen het maatregelpakket uit het plan van aanpak dat het bedrijf	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

					hanteert in het kader van de CO ₂ -Prestatieladder.	
Integrale maatregel	Opvragen van LCA- of MKI-informatie van producten en materialen	Bij selectie en inkoop van materialen vraagt de organisatie LCA- of MKI-informatie op bij de leverancier. Deze informatie weegt altijd mee bij selectie van materialen.	Bedrijf stelt expliciete eisen aan de CO ₂ -uitstoot van materialen, bepaald op basis van LCA- of MKI gegevens, en controleert of aan deze eisen voldaan wordt.	[leeg]	LCA-of MKI-informatie betreft een EPD (Environmental Product Declaration) op basis van een extern getoetste LCA (levenscyclus analyse) of vergelijkbare informatie. De EPD dient voor bouwproducten volgens EN15804 opgesteld te zijn. Voor een overzicht van EPD's zie in Nederland https://www.mrpi.nl/certificering en in België https://www.health.belgium.be/en/database-environmental-product-declarations-epd . Voor andere typen producten dient de bepaling van de CO ₂ -uitstoot gebaseerd te zijn op ISO14040 en ISO14044.	Toelichting is aangepast
Integrale maatregel	Leveren van LCA- of MKI-informatie van producten en materialen	[leeg]	Organisatie voorziet tenminste 25% van haar producten bestemd voor verkoop van LCA- of MKI-informatie	Organisatie voorziet tenminste 50% van producten bestemd voor verkoop van LCA- of MKI-informatie	LCA-of MKI-informatie betreft een EPD (Environmental Product Declaration) op basis van een extern getoetste LCA (levenscyclus analyse) of vergelijkbare informatie. De EPD dient voor bouwproducten volgens EN15804 opgesteld te zijn. Voor een overzicht van EPD's	Toelichting is aangepast

CO₂-PRESTATIELADDER

					zie in Nederland https://www.mrpi.nl/certificering en in België https://www.health.belgium.be/en/database-environmental-product-declarations-epd . Voor andere typen producten dient de bepaling van de CO ₂ -uitstoot gebaseerd te zijn op ISO14040 en ISO14044.	
Integrale maatregel	Afstand tot materiaal-leveranciers	[leeg]	De organisatie kiest materiaalleveranties mede aan de hand van geografische herkomst om uitstoot te minimaliseren	[leeg]	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Vastleggen CO ₂	Vastlegging CO ₂ door verwerking van materialen	[leeg]	[leeg]	Bedrijf zet bouwmaterialen in die in de gebruiksfase CO ₂ langdurig vastleggen door verwerking, en rapporteert de CO ₂ -reductie als gevolg daarvan.	Het gaat om bouwmaterialen die in de gebruiksfase langdurig een hoeveelheid CO ₂ vastleggen door verwerking, waardoor de netto CO ₂ -impact van het materiaal over de gehele levenscyclus positief wordt. De leverancier van het materiaal dient de netto CO ₂ -impact te onderbouwen met een onafhankelijk getoetste LCA. Onder deze maatregel valt niet het kortcyclisch vastleggen van CO ₂ , zoals het geval is bij toepassing van	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

					houten producten of het planten van bomen.	
--	--	--	--	--	--	--

12 Materieel

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit efficiënter uitvoeren	Monitoring individuele mobiele werktuigen op brandstofgebruik en aantal draaiuren	Monitoring van brandstofverbruik 25% tot 75% van het aantal mobiele werktuigen	Monitoring van brandstofverbruik voor minstens 75% van het aantal mobiele werktuigen met online uitlezen en analyseren vlootgegevens.	Monitoring van brandstofverbruik voor minstens 90% van het aantal mobiele werktuigen met online uitlezen en analyseren vlootgegevens.	Handmatig of aflezen uit het motormanagement-systeem of online, terugkoppeling van resultaten aan bestuurder en/of leidinggevende.	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Het nieuwe stallen	[leeg]	Bedrijf maakt afspraken met collega-bedrijven over het bij elkaar stallen van materieel om transportkilometers met materieel te beperken.	[leeg]	Cumela sector-initiatief	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Toepassing hybride aggregaat	[leeg]	Bedrijf zet tenminste één hybride aggregaat in.	Tenminste 20% van de aggregaten die het bedrijf inzet zijn hybride.	Een hybride aggregaat bestaat uit een aggregaat met accupakket	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Brandstof: Toepassing mobiele werktuigen op basis van een hybride systeem/technologie.	Het bedrijf kan aantonen dat het minimaal één mobiel werktuig in gebruik heeft dat gebaseerd is op hybride technologie, waarbij het bedrijf kan aantonen dat deze machine minder CO ₂ -emissies uitstoot dan een gelijksoortige conventionele machine.	Het bedrijf kan aantonen dat het meerdere mobiele werktuigen in gebruik heeft die gebaseerd zijn op hybride technologie, waarbij het bedrijf kan aantonen dat deze machines minder CO ₂ -emissies uitstoten dan een gelijksoortige conventionele machine.	[leeg]	Het betreft hier bijvoorbeeld hybride aangedreven kranen, hybride betonmixers en hybride aangedreven tractoren en mobiele werktuigen voor grondverzet. Deze maatregel geldt niet voor heftrucks en aggregaten; zie de separate maatregelen daarvoor.	Maatregel is ongewijzigd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit efficiënter uitvoeren	Cursus het Nieuwe Draaien	Het bedrijf kan aantonen dat <25% van de machinisten en/of <25% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Het bedrijf kan aantonen dat 25% tot 75% van de machinisten en/of 25% tot 75% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Het bedrijf kan aantonen dat minstens 75% van de machinisten en/of minstens 75% van voormannen en planners een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Onder voormannen, planners kunnen ook uitvoerders verstaan worden. In algemene zin gaat het om bewustwording onder machinisten en leidinggevenden. Erkende opleiders beschikken over een branche-erkend trainingscertificaat Het Nieuwe Draaien. Meer informatie zie www.bmw.nl . Ook in Vlaanderen zijn diverse opleidingen beschikbaar.	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Aanschaf zuinigere machines	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 75% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige machines de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	Het bedrijf kan aantonen dat ze in minimaal 90% van de machineaankopen in de afgelopen 2 jaar bij de keuze tussen gelijksoortige machines de voorkeur geeft aan de machine met het laagste brandstof- en/of energieverbruik.	[leeg]	Bron is BMWT	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Start-stop systeem op mobiele werktuigen	Start-stop systeem toegepast bij < 25% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.)	Start-stop systeem toegepast bij 25% tot 75% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.)	Start-stop systeem toegepast bij > 75% van het aantal mobiele werktuigen (kranen, graafmachines e.d.)	Of een gelijksoortig systeem, zoals automatische motorstop. Meer info over besparing zie https://www.tno.nl/media/3366/memo_brandstofverbruik_bouwmaschinen_2014_tm_not_0100007452_tc.pdf .	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit efficiënter uitvoeren	Systeem van voorverwarming van de motor ter voorkoming van een koude start	Systeem/technische voorziening toegepast bij < 10% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Systeem/technische voorziening toegepast bij < 25% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Systeem/technische voorziening toegepast bij > 25% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Onder dit systeem wordt verstaan een standkachel, elektrische motorblokverwarming of vergelijkbaar. Meer info over besparing zie https://www.tno.nl/media/3366/memo_brandstofverbruik_bouwmachines_2014_tm_not_0100007452_tc.pdf .	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Controle juiste bandenspanning	Maandelijkse controle bandenspanning bij 25%- 75% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Maandelijkse controle bandenspanning bij > 75% van het aantal machines (kranen, graafmachines e.d.)	Maandelijkse controle bandenspanning bij alle machines (kranen, graafmachines e.d.)	Bron: TNO, Cumela, BMWT: omvang besparing onbekend.	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Inzet duurzame energiedragers werktuigen	10% tot 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Meer dan 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Meer dan 50% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Percentage van het energiegebruik voor mobiele en stationaire werktuigen dat ingevuld wordt door duurzame energiedragers. Dit betreft gebruik van bijvoorbeeld HVO of biobrandstoffen, aanvullend op eventuele wettelijke verplichte bijmenging van duurzame brandstoffen door de leverancier. De duurzame energiedragers moeten aantoonbaar voldoet aan de eisen van de EU Richtlijn Hernieuwbare Energie, (bv door certificatie volgens ISCC of ander systeem dat erkend wordt door de EU – https://ec.europa.eu/energy/n	Maatregel is aangepast

CO₂-PRESTATIELADDER

					ode/74. Vanaf 2018 moet de CO ₂ -uitstoot van hernieuwbare brandstof (well-to-wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).	
Duurzame energie	Toepassing aggregaat op hernieuwbare energie	[leeg]	[leeg]	Bedrijf heeft tenminste één aggregaat dat voor tenminste 50% draait op hernieuwbare brandstof of zonnecellen.	Hernieuwbare brandstof betreft bijvoorbeeld het gebruik van (blends met) gecertificeerde HVO-diesel of andere biobrandstoffen. De brandstof moet aantoonbaar voldoet aan de eisen van de EU Richtlijn Hernieuwbare Energie, (bv door certificatie volgens ISCC of ander systeem dat erkend wordt door de [link https://ec.europa.eu/energy/node/74 EU] . Vanaf 2018 moet de CO ₂ -uitstoot van hernieuwbare brandstof (well-to-wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).	Maatregel is verwijderd
Duurzame energie	Mobiel werktuig of tractor op biogas	[leeg]	[leeg]	Minimaal één werktuig dat volledig draait op biogas, lokaal geproduceerd.	[leeg]	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

Elektrificeren	Elektrificeren handgereedschap	Waar mogelijk maakt bedrijf gebruik van elektrisch handgereedschap in plaats van handgereedschap op brandstof.	Aantoonbaar beleid vervanging / invoering elektrisch handgereedschap in plaats van handgereedschap op brandstof.	[leeg]	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie heftrucks	Gebruik binnen: 100% van de heftrucks zijn zero CO ₂ -emissie. Gebruik buiten: 25% van de heftrucks zijn zero CO ₂ -emissie.	Gebruik binnen: 100% van de heftrucks zijn zero CO ₂ -emissie. Gebruik buiten: 50% van de heftrucks zijn zero CO ₂ -emissie.	Alle heftrucks, zowel voor binnen als voor buiten gebruik zijn zero CO ₂ -emissie.	Zero CO ₂ -emissie heftrucks: zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik. Dit kunnen bijvoorbeeld full electric heftrucks (met contract voor hernieuwbare elektriciteit) of voertuigen met een brandstofcel en waterstof.	Maatregel is verwijderd
Elektrificeren	Toepassing zero CO ₂ -emissie mobiele werktuigen	[leeg]	Het bedrijf kan aantonen dat het minimaal één mobiel werktuig in gebruik heeft dat gebaseerd is op zero CO ₂ -emissie technologie.	Het bedrijf kan aantonen dat het meerdere mobiele werktuigen in gebruik heeft dat gebaseerd is op zero CO ₂ -emissie technologie.	Zero CO ₂ -emissie mobiele werktuigen: zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik. Dit kunnen bijvoorbeeld full electric werktuigen zijn (met contract voor hernieuwbare elektriciteit) of werktuigen met een brandstofcel en groene energiedrager (zoals waterstof, methanol of mierenzuur). Deze maatregel geldt niet voor heftrucks, aggregaten en elektrisch handgereedschap; zie de separate maatregelen daarvoor.	Maatregel is verwijderd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie aggregaat	[leeg]	[leeg]	Bedrijf zet tenminste één zero CO ₂ -emissie aggregaat in.	Aggregaat zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik. Dit is bijvoorbeeld een aggregaat met een brandstofcel en waterstof.	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie mobiele werktuigen (licht, tot 56 kW)	tenminste 10%	tenminste 50%	tenminste 100%	Percentage van het machinepark aan mobiele werktuigen licht, tot 56 kW) dat ingezet wordt voor de organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken mbt onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen ocq koplopereisen uit het SEB covenant onder projectuitvoering.	Maatregel is nieuw toegevoegd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie mobiele werktuigen (middel tot zwaar, 56 tot 560 kW)	tenminste 5%	tenminste 25%	tenminste 50%	Percentage van het machinepark aan mobiele werktuigen (middel tot zwaar , 56 to 560 kW) dat ingezet wordt voor de organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken mbt onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen ocq koplopereisen uit het SEB covenant onder projectuitvoering.	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie mobiele werktuigen (zeer zwaar >560 kW of specialistisch))	tenminste 1%	tenminste 5%	tenminste 10%	Percentage van het machinepark aan mobiele werktuigen (zeer zwaar >560 kW of specialistisch) dat ingezet wordt voor de organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken mbt onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen oq koplopereisen uit het SEB covenant onder projectuitvoering.	Maatregel is nieuw toegevoegd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie Stationair materieel tot 560 kW	tenminste 10%	tenminste 50%	100%	Percentage van het machinepark aan stationair materieel tot 560 kW voor ondermeer pompen, compressoren, aggregaten dat ingezet wordt voor de organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken mbt onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen oq koplopereisen uit het SEB	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

					convenant onder projectuitvoering.	
Integrale maatregel	Onderhoud materieel conform fabrieksopgave	Het bedrijf kan aantonen dat tenminste 75% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma.	Het bedrijf kan aantonen dat tenminste 75% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma; en slaagt erin de instelling van materieel met hoog energiegebruik zodanig te optimaliseren zodat deze minder energie verbruiken voor dezelfde werkzaamheden.	Het bedrijf kan aantonen dat 100% van het materieel wordt onderhouden conform fabrieksopgave en onderhoudsprogramma; en slaagt erin de instelling van materieel met hoog energiegebruik zodanig te optimaliseren zodat deze minder energie verbruiken voor dezelfde werkzaamheden.	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd

13 Onderaannemers en leveranciers

Deze categorie is verwijderd. Veel maatregelen zijn wel overgenomen in andere categorieën en/of zijn herschreven.

Type	Maatregel	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit beperken	Selectie onderaannemers en/of leveranciers op reisafstand	[leeg]	Bedrijf stelt expliciete eisen t.a.v. reisafstand van onderaannemers werkzaam op projecten	[leeg]	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Cursus het Nieuwe Draaien	Bedrijf stelt expliciete eisen aan onderaannemers t.a.v. Het Nieuwe Draaien.	Het bedrijf kan aantonen dat 25% tot 75% van de machinisten en/of 25% tot 75% van voormannen en planners van onderaannemers een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	Het bedrijf kan aantonen dat minstens 75% van de machinisten en/of minstens 75% van voormannen en planners van onderaannemers een erkende training Het Nieuwe Draaien heeft gevolgd.	In algemene zin gaat het om bewustwording onder onderaannemers. Erkende machinisten en leidinggevenden van onderaannemers. Erkende opleiders beschikken over een branche-erkend trainingscertificaat Het	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

						Nieuwe Draaien. Meer informatie in Nederland zie [link https://www.bmwt.nl/de-website-van-BMWT/] , voor Belgische organisaties zie [link https://vil.be/lean-green/lean-and-green-award/] [deze link]	
--	--	--	--	--	--	--	--

14 Organisatie algemeen

Maatregel	Type	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Circulariteit	Organisatie biedt vrijkomend materiaal aan voor recycling.	Organisatie verkoopt op structurele basis een secundair materiaal dat zonder noemenswaardige bewerking (door de afnemer) geschikt is als grondstof in productieprocessen.	Organisatie verkoopt op structurele basis meerdere secundaire materialen die zonder noemenswaardige bewerking (door de afnemer) geschikt zijn als grondstof in productieprocessen.	Organisatie heeft jaarlijks overleg met de belangrijkste afnemende én aanleverende ketenpartners van deze secundaire materialen over verbetering van kwaliteit van het materiaal met het oog op up-cycling.		Maatregel is nieuw toegevoegd
Circulariteit	Organisatie biedt vrijkomende componenten aan voor hergebruik.	Organisatie onderzoekt incidenteel welke componenten vrijkomen en biedt deze actief aan voor hergebruik.	Organisatie onderzoekt bij 50% van bouwwerken welke componenten vrijkomen en biedt deze actief aan voor hergebruik.	Organisatie onderzoekt bij alle bouwwerken welke componenten vrijkomen en biedt deze actief aan voor hergebruik	Actief aanbieden, via bijvoorbeeld een marktplaats, bruggenbank	Maatregel is nieuw toegevoegd
Circulariteit	Organisatie past recycled materiaal en gebruikte componenten	[leeg]	Organisatie heeft onderzocht welke belemmeringen er zijn voor toepassing van recycled materiaal en gebruikte componenten en neemt	[leeg]	Het betreft produkten en bouwwerken die onder verantwoordelijkheid van de organisatie worden ontworpen, gebouwd of als	Maatregel is nieuw toegevoegd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

	toe in produkten en bouwwerken.		aantoonbaar maatregelen om deze belemmeringen weg te nemen.		opdrachtgever worden uitbesteed	
Circulariteit	Organisatie maakt toekomstig hergebruik van materialen en componenten mogelijk.	[leeg]	Organisatie heeft onderzocht welke belemmeringen er zijn voor toekomstig hergebruik van materialen en componenten en neemt aantoonbaar maatregelen om deze belemmeringen weg te nemen.	[leeg]	Het betreft produkten en bouwwerken die onder verantwoordelijkheid van de organisatie worden ontworpen, gebouwd of als opdrachtgever worden uitbesteed	Maatregel is nieuw toegevoegd
Drukwerk	Drukwerk met een lage CO2- Footprint	[leeg]	Bij uitbesteding van drukwerk vraagt de organisatie naar de CO2-footprint van het drukwerk en om mogelijke alternatieven met een lagere CO ₂ -footprint	[leeg]	De footprint van drukwerk kan berekend worden met https://eu.climatecalc.eu/ . Climatecalc certificeert drukkerijen voor het uitvoeren van berekeningen van de footprint van drukwerk	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Opwekking duurzame energie (tbv derden)	[leeg]	[leeg]	Levering van een hoeveelheid zelf opgewekte of geproduceerde duurzame energie aan derden waardoor bij deze derden CO ₂ -emissies worden vermeden met een substantiële omvang (tenminste 10% van de footprint (scope 1 en 2) van de gecertificeerde organisatie).	Voor de berekening van de emissies kunnen bijvoorbeeld het [link http://www.epe-asso.org/en/protocol-quantification-greenhouse-gases-emissions-waste-management-activities-version-5-october-2013/ [EPE protocol] of het [link https://www.rvo.nl/sites/default/files/Protocol%20Monitoring%20HE%20Interactief%20V3.pdf [Protocol Monitoring Hernieuwbare energie] (bijlage vermeden emissies) worden gehanteerd. De vermeden	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

					emissies moeten als aparte categorie worden gerapporteerd in de emissie-inventaris van de organisatie, met verwijzing naar de gehanteerde berekeningsmethode.	
Duurzame energie	Inkoop groene stroom en/of stroom vergoend met nationale GVO's	100% van het elektriciteitsgebruik tbv vaste locaties is groene stroom of vergoend met nationale GVO's	100% van het elektriciteitsgebruik tbv vaste locaties én mobiliteit is groene stroom of vergoend met nationale GVO's	100% van het elektriciteitsgebruik tbv vaste locaties, mobiliteit en tijdelijke locaties is groene stroom of vergoend met nationale GVO's	Onder mobiliteit valt het elektriciteitsgebruik voor voertuigen onderweg (personenvervoer en transport). Onder tijdelijke locaties vallen bouwaansluitingen en walstroom. Over groene stroom in Nederland zie https://www.co2-prestatieladder.nl/nl/groene-stroom , voor organisaties in België zie het Addendum Handboek CO2-Prestatieladder 3.1 https://www.co2-prestatieladder.be/nl/documenten .	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Opwekking hernieuwbare elektriciteit (eigendom) op vaste locaties	Het elektriciteitsgebruik wordt voor 5% tot 25% gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Minstens 25% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Minstens 50% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Percentage van de eigen elektriciteitsbehoefte voor de vaste locaties van de organisatie. Voor elektriciteitsopwek niet voor eigen gebruik of via PPA (Power Purchase Agreement)	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

					zie andere maatregelen van deze categorie	
Duurzame energie	Eigen productie duurzame brandstof	[leeg]	Organisatie produceert duurzame brandstof in pilot, of kleine schaal	Organisatie produceert duurzame brandstof en dekt daarmee tenminste 50% van de eigen brandstofbehoefte	Bedoeld wordt productie in eigen bedrijf of via deelname in samenwerkingsverband tbv eigen gebruik of verkoop derden. Bijvoorbeeld biogas uit vergisting of waterstof geproduceerd met behulp van duurzame bronnen. Voorbeelden: https://www.joscholman.nl/nieuws/koning-willem-alexander-opent-groene-waterstofproductiestation-hysolar/ https://vermeulengroep.com/waterstof/	Maatregel is nieuw toegevoegd
Duurzame energie	Eigen productie duurzame elektriciteit	Het elektriciteitsgebruik wordt voor 5% tot 25% gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Minstens 25% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Minstens 50% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door eigen opwekking van hernieuwbare elektriciteit (via eigen investering of lease)	Percentage van de eigen elektriciteitsbehoefte voor de vaste locaties van de organisatie. Voor elektriciteitsopwek niet voor eigen gebruik of via PPA (Power Purchase Agreement) zie andere maatregelen van deze categorie	Maatregel is nieuw toegevoegd
Duurzame energie	Levering duurzame energie (tbv derden) anders dan duurzame elektriciteit	[leeg]	Levering duurzame energie aan derden in pilot of kleine schaal	Levering van een hoeveelheid zelf opgewekte of geproduceerde duurzame energie aan derden waardoor bij deze derden CO ₂ -emissies worden vermeden met een	Hieronder valt onder meer warmte en stoomlevering door afvalbedrijven. Voor de berekening van de emissies kunnen bijvoorbeeld het EpE-protocol	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

				substantiële omvang (tenminste 10% van de footprint (scope 1 en 2) van de gecertificeerde organisatie).	https://ghgprotocol.org/sites/default/files/Waste%20Sector%20GHG%20Protocol_Version%205_October%202013_1_0.pdf of het Protocol Monitoring Hernieuwbare energie https://www.rvo.nl/onderwerpen/beleid-duurzame-energie/protocol-monitoring (bijlage vermeden emissies) worden gehanteerd. De vermeden emissies moeten als aparte categorie worden gerapporteerd in de emissie-inventaris van de organisatie, met verwijzing naar de gehanteerde berekeningsmethode.	
Duurzame energie	Eigen productie groene waterstof	[leeg]	[leeg]	Productie van groene waterstof in eigen bedrijf of via deelname in pilotproject of samenwerkingsverband tbv eigen gebruik of verkoop derden	Met groene waterstof wordt bedoeld waterstof geproduceerd met behulp van duurzame bronnen. Voorbeelden: [link https://www.vermeulengroep.com/waterstof-uit-bermgras/ Zonneweide Bermgras] en [link https://allesoverwaterstof.nl/mega-waterstofproject-opgestart-in-nieuwegein/ waterstof in Nieuwegein]	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

Duurzame energie	Sturen op gelijktijdigheid van elektriciteitsvraag en aanbod	[leeg]	[leeg]	Organisatie heeft (pilot-)project om vraag en aanbod van duurzaam opgewekte elektriciteit op elkaar af te stemmen	Bedoeld worden fysieke maatregelen binnen de eigen organisatie zoals: Energieopslag; https://www.h2owaternetwerk.nl/vakartikelen/pompen-als-het-waait ; indien er GVO's worden gebruikt zie maatregel mbt inkoop groene stroom (organisatie algemeen)	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Opwekking hernieuwbare elektriciteit (via PPA)	Minstens 25% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door opwekking van hernieuwbare elektriciteit via een PPA contract	Minstens 50% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door opwekking van hernieuwbare elektriciteit via een PPA contract	100% van het elektriciteitsgebruik wordt gedekt door opwekking van hernieuwbare elektriciteit via een PPA contract	Percentage van de eigen elektriciteitsbehoefte van de gehele organisatie. PPA= Lange termijn Power Purchase Agreement. Overeenkomst voor aankoop van duurzame energie die door een andere partij gebruikt kan worden als onderbouwing voor de financiering van de investering in duurzame energie-opwek.	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Opwekking duurzame energie faciliteren (tbv derden)	[leeg]	Ter beschikking stellen van daken of areaal voor opwekking van duurzame energie onder verantwoordelijkheid van een derde partij	[leeg]	De maatregel moet gerelateerd zijn aan bedrijfsprocessen, vastgoed of areaal van de gecertificeerde organisatie.	Maatregel is ongewijzigd
Integrale maatregel	Hanteren interne CO ₂ -prijs of energieprijzen voor energie gerelateerde investeringen	[leeg]	[leeg]	Bedrijf hanteert bij investeringsbeslissingen een interne CO ₂ -prijs, hoger dan de ETS prijs; een energieprijzen die hoger ligt dan de marktprijs.	Bedoeld wordt een prijs die substantieel hoger ligt dan de reguliere prijzen.	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

Integrale maatregel	Hogere reiskostenvergoeding voor emissieloos woon-werk verkeer.	Organisatie biedt een reiskostenvergoeding voor gebruik van fiets, vergelijkbaar met vergoeding van autokilometers	Organisatie biedt een hogere (netto) reiskostenvergoeding voor gebruik van fiets die hoger is dan de vergoeding voor autokilometers.	[leeg]	[leeg]	Maatregel is aangepast
Integrale maatregel	Organisatie vraagt een CO ₂ -managementsysteem van contractpartners bij uitbesteding van werken.	Maatregel wordt alleen toegepast bij uitbesteding van specifieke werken.	Maatregel wordt toegepast bij 50% van de opdrachten/werken die worden uitbesteed.	Maatregel wordt toegepast bij alle uitbesteding van werken.	Een CO ₂ -managementsysteem is bijvoorbeeld de CO ₂ -Prestatieladder. De organisatie kan een ondergrens definiëren voor omvang van werken en/of het aandeel van de zakenpartner met betrekking tot de inkoopomzet (bijvoorbeeld de A-aanbieders in het kader van de CO ₂ -Prestatieladder), waarbij deze maatregel wel of niet van toepassing wordt verklaard. Het percentage bij B wordt berekend o.b.v. financiële omzet gerelateerd aan uitbesteding van werken.	Maatregel is nieuw toegevoegd
Integrale maatregel	Organisatie vraagt een CO ₂ -managementsysteem van leverancier bij inkoop van materialen, diensten en producten.	Maatregel wordt alleen toegepast bij inkoop van specifieke materialen, diensten of producten.	Maatregel wordt toegepast bij 50% van de materialen, diensten en producten die worden ingekocht.	Maatregel wordt toegepast bij alle inkoop van materialen, diensten of producten.	Een CO ₂ -managementsysteem is bijvoorbeeld de CO ₂ -Prestatieladder. De organisatie kan een ondergrens definiëren voor omvang van de inkoop en/of het aandeel van de zakenpartner m.b.t. tot de inkoopomzet (bijvoorbeeld de A-aanbieders in het kader van de CO ₂ -Prestatieladder),	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

					waarbij deze maatregel wel of niet van toepassing wordt verklaard. Het percentage bij B wordt berekend o.b.v. financiële omzet gerelateerd aan de inkoop van materialen, diensten en producten.	
Integrale maatregel	Selectie onderaannemers en/of leveranciers op CO ₂ bewust certificaat	Bezit CO ₂ bewust certificaat van onderaannemers en/of leveranciers weegt mee in selectieprocedure voor onderaannemers en/of leveranciers.	Bedrijf eist CO ₂ bewust certificaat bij haar belangrijkste onderaannemers en/of leveranciers (bijvoorbeeld haar A-leveranciers).	{leeg}	{leeg}	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Organisatie gebruikt criteria obv embedded carbon of CO ₂ -uitstoot over de levenscyclus om de CO ₂ -impact van uitbesteding van werken te beperken	Maatregel wordt incidenteel toegepast bij uitbesteding van werken	Maatregel wordt toegepast bij 50% van de werken die worden uitbesteed	Maatregel wordt toegepast bij alle uitbesteding van werken	De gehanteerde criteria dienen tenminste aan te sluiten op landelijke sectorale afspraken (indien aanwezig, zoals het Betonakkoord in Nederland) en uitdagend te zijn ten opzichte van de huidige praktijk in de betreffende markt. De bepaling van de CO ₂ -uitstoot dient, voor bouwproducten en bouwwerken, gebaseerd te zijn op de Europese standaard EN15804. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld https://www.dubocalc.nl/ (Nederland) of https://www.totem-building.be/ (België) gebruikt	Maatregel is nieuw toegevoegd

Titel: Maatregellijst 2025

Versie: 1.0

Datum: 11-02-2025

Status: Definitief

CO₂-PRESTATIELADDER

					worden. Voor andere type producten dient de bepaling van de CO ₂ -uitstoot gebaseerd te zijn op ISO14040 en ISO14044. Toepassing kan plaats vinden in de vorm van gunningvoordeel, selectiecriteria of eisen. De organisatie kan een ondergrens definiëren voor omvang van opdrachten/werken, waarbij deze maatregel niet van toepassing wordt verklaard. Het percentage bij B wordt berekend o.b.v. financiële omzet gerelateerd aan uitbesteding van opdrachten en werken.	
Integrale maatregel	Organisatie gebruikt criteria o.b.v. embedded carbon of CO ₂ -uitstoot over de levenscyclus om de CO ₂ -impact van inkoop van materialen, diensten en	Maatregel wordt incidenteel toegepast bij inkoop van specifieke materialen, diensten of producten	Maatregel wordt toegepast bij 50% van de materialen, diensten en producten die worden ingekocht.	Maatregel wordt toegepast bij alle inkoop van materialen, diensten en producten	De gehanteerde criteria dienen tenminste aan te sluiten op landelijke sectorale afspraken (indien aanwezig, zoals het Betonakkoord in Nederland) en uitdagend te zijn ten opzichte van de huidige praktijk in de betreffende markt. De bepaling van de CO ₂ -uitstoot dient, voor bouwproducten en bouwwerken, gebaseerd te zijn op de Europese standaard	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

	producten te beperken				EN15804. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld https://www.dubocalc.nl/ (Nederland) of https://www.totem-building.be (België) gebruikt worden. Voor andere type producten dient de bepaling van de CO ₂ -uitstoot gebaseerd te zijn op ISO14040 en ISO14044. Toepassing kan plaats vinden in de vorm van gunningvoordeel, selectiecriteria of eisen. De organisatie kan een ondergrens definiëren voor omvang van opdrachten/werken, waarbij deze maatregel niet van toepassing wordt verklaard. Het percentage bij B wordt berekend o.b.v. financiële omzet gerelateerd aan inkoop van materialen, diensten en producten.	
Integrale maatregel	Organisatie gebruikt criteria o.b.v. embedded carbon of CO ₂ -uitstoot over de levenscyclus	Maatregel wordt incidenteel toegepast bij specifieke producten of bouwwerken	Maatregel wordt toegepast bij 50% van de producten of bouwwerken	Maatregel wordt toegepast bij alle producten of bouwwerken	De gehanteerde criteria dienen tenminste aan te sluiten op landelijke sectorale afspraken (indien aanwezig, zoals het Betonakkoord in Nederland) en uitdagend te zijn ten opzichte van de huidige praktijk in de	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

	bij het ontwikkelen en beoordelen van ontwerpen om de CO ₂ -impact van produkten of bouwwerken te beperken				betreffende markt. De bepaling van de CO ₂ -uitstoot dient, voor bouwproducten en bouwwerken, gebaseerd te zijn op de Europese standaard EN15804. Hiervoor kunnen bijvoorbeeld https://www.dubocalc.nl/ (Nederland) of https://www.totem-building.be (België) gebruikt worden. Voor andere type producten dient de bepaling van de CO ₂ -uitstoot gebaseerd te zijn op ISO14040 en ISO14044. Het percentage bij B wordt berekend o.b.v. financiële omzet gerelateerd aan het ontwerp van producten of bouwwerken. Het betreft producten en bouwwerken die onder verantwoordelijkheid van de organisatie worden ontworpen, gebouwd of als opdrachtgever worden gerealiseerd	
Integrale maatregel	Organisatie stelt eisen aan de CO ₂ -uitstoot van binnenvaartsch	Bij aanschaf nieuwe schepen wordt een CO ₂ -limiet gehanteerd van 795 gr CO ₂ per kWh	Bij aanschaf nieuwe schepen wordt een CO ₂ -limiet gehanteerd van 530 gr CO ₂ per kWh	Bij aanschaf nieuwe schepen wordt een CO ₂ -limiet gehanteerd van 265 gr CO ₂ per kWh	Dit betreft binnenvaartschepen in eigen bezit/lease. De limieten zijn afkomstig van het Nederlandse Binnenvaart Emissielabel	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

	open (aankoop of lease)				(https://binnenvaartemissiebel.nl/hoewerkt-het/) en zijn gebaseerd op een berekening van het gewogen gemiddelde van alle motoren aan boord van het schip, waarbij de volgende onderdelen worden meegenomen: het maximaal vermogen van alle motoren aan boord, het brandstof verbruik, de geldende emissiefactor (Tank to Propellor) van de gebruikte brandstof en het aantal draaiuren per motor. Inzet van biobrandstoffen, elektriciteit en waterstof gelden in deze berekening als zero-emissie	
Integrale maatregel	Organisatie stelt eisen aan de CO ₂ -uitstoot van binnenvaartschepen (inhuur of op contractbasis)	Bij het sluiten van een contract voor de inzet van een schip wordt een CO ₂ -limiet gehanteerd van max. 795 gr CO ₂ per kWh	Bij het sluiten van een contract voor de inzet van een schip wordt een CO ₂ -limiet gehanteerd van max. 530 gr CO ₂ per kWh	Bij het sluiten van een contract voor de inzet van een schip wordt een CO ₂ -limiet gehanteerd van max. 265 gr CO ₂ per kWh	Dit betreft binnenvaartschepen die worden ingezet op contractbasis of voor inkoop van transport over water als dienst. De limieten zijn afkomstig van het Nederlandse Binnenvaart Emissielabel (https://binnenvaartemissiebel.nl/hoewerkt-het/) en zijn gebaseerd op een berekening van het gewogen gemiddelde van alle motoren aan boord van het schip, waarbij de	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

					volgende onderdelen worden meegenomen: het maximaal vermogen van alle motoren aan boord, het brandstof verbruik, de geldende emissiefactor (Tank to Propellor) van de gebruikte brandstof en het aantal draaiuren per motor. Inzet van biobrandstoffen, elektriciteit en waterstof gelden in deze berekening als zero-emissie	
Integrale maatregel	Organisatie hanteert criteria om reis-en/of transport-afstanden te beperken bij inkoop van materialen, diensten en producten	Maatregel wordt alleen toegepast bij inkoop van specifieke materialen, diensten of producten	Maatregel wordt toegepast bij 50% van de materialen, diensten en producten die worden ingekocht.	Maatregel wordt toegepast bij alle inkoop van materialen, diensten of producten	Toepassing kan plaats vinden in de vorm van gunningvoordeel, selectiecriteria of eisen. De organisatie kan een ondergrens definiëren voor omvang van de inkoop en/of het aandeel van de inkoopomzet, waarbij deze maatregel wel of niet van toepassing wordt verklaard. Het percentage bij B wordt berekend o.b.v. financiële omzet gerelateerd aan de inkoop van materialen, diensten en producten.	Maatregel is nieuw toegevoegd
Integrale maatregel	CO ₂ bewustzijn beheerders en bestuurders van grote	De organisatie besteedt op ad-hoc basis aandacht aan CO ₂ -bewustzijn en energiereductie, gericht op bestuurders en	De organisatie heeft monitoring van het energiegebruik en feedback over het gedrag ingericht voor alle individuele	De organisatie heeft een structureel, terugkerend bewustzijnsprogramma gericht op CO ₂ -bewustzijn en energiereductie, inclusief	Als bestuurders/beheerders van grote energiegebruikers zijn ondermeer te beschouwen chauffeurs van vrachtwagens, machinisten	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

	energiegebruikers	beheerders van grote energiegebruikers.	bestuurders/beheerders van grote energiegebruikers.	monitoring en feedback aan alle individuele bestuurders/beheerders van grote energiegebruikers.	van graafmachines, stuurlieden van schepen, of een technisch manager van een energie-intensieve installatie of grote bouwplaats. Deze maatregel geldt zowel voor eigen medewerkers als voor medewerkers die via (onder-)aannemers, of op inhuurbasis, werken op projecten van de organisatie. Bij inhuur c.q. uitbesteding van werkzaamheden schrijft de organisatie eisen voor.	
Integrale maatregel	Inzicht in vermeden CO ₂ als gevolg van de verwerking van afvalstromen	Bedrijf berekent en rapporteert vermeden ketenemissies voor minimaal 80% van de afvalstromen (massabasis) die zij verwerkt, en gebruikt daarbij het EpE-protocol of een vergelijkbare methode.	Bedrijf berekent en rapporteert vermeden ketenemissies voor 100% van de afvalstromen (massabasis) die zij verwerkt, en gebruikt daarbij het EpE-protocol of een vergelijkbare methode.	Bedrijf verbetert haar inzicht in vermeden ketenemissies van haar afvalstromen door aantoonbaar jaarlijks onderdelen van de meest materiële ketens nauwkeuriger te rapporteren, bijvoorbeeld door gebruik te maken van emissiefactoren op basis van eigen metingen of specifieke emissiefactoren aangeleverd door ketenpartners.	Het EpE-protocol is een protocol voor de kwantificering van GHG emissies van afvalverwerking, zie https://ghgprotocol.org/sites/default/files/Waste%20Sector%20GHG%20Protocol_Version%205_October%202013_1_0.pdf .	Maatregel is verplaatst van activiteit
Integrale maatregel	CO ₂ -bewustzijn bij medewerkers	CO ₂ -reductie krijgt aantoonbaar aandacht in inwerktraject bij 20% tot 50% van nieuwe adviseurs en projectleiders	CO ₂ -reductie krijgt aantoonbaar aandacht in inwerktraject bij meer dan 50% van nieuwe adviseurs en projectleiders	CO ₂ -reductie krijgt aantoonbaar aandacht bij functioneringsgesprekken van minstens 20% van adviseurs en projectleiders	[leeg]	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

Netflexibiliteit	Dynamisch stroomcontracten (wisselende elektriciteitsprijzen maximaal op uurbasis)	Organisatie heeft voor minstens één aansluiting met een dynamisch stroomcontract afgesloten en stuurt het elektriciteitsgebruik op basis van de energieprijzen.	Organisatie heeft voor 25% van haar totaal elektriciteitsverbruik dynamische stroomcontracten afgesloten en stuurt het elektriciteitsgebruik op basis van de energieprijzen.	Organisatie heeft voor haar gehele elektriciteitsverbruik dynamische stroomcontracten afgesloten en stuurt het elektriciteitsgebruik op basis van de energieprijzen.	Netflexibiliteit helpt de energietransitie en daarmee CO ₂ -reductie. De maatregel is bedoeld voor aansluitingen met mogelijkheden voor flexibele inzet van bijvoorbeeld zware machines, pompen, warmtepompen of ovens.	Maatregel is aangepast
Netflexibiliteit	Congestiemangement	[leeg]	[leeg]	Organisatie heeft voor minstens één aansluiting een congestiemanagement-regeling met de DSO afgesproken mbt het transport van elektriciteit.	Congestiemangement helpt de energietransitie en daarmee CO ₂ -reductie. Er zijn verschillende vormen van congestiemanagement mogelijk, zie bijvoorbeeld de websites van netbeheerders https://www.stedin.net/zakelijk/energietransitie/beschikbare-netcapaciteit/congestie-en-congestiemanagement . De maatregel is bedoeld voor aansluitingen met mogelijkheden voor flexibele inzet van bijvoorbeeld zware machines, pompen, warmtepompen of ovens.	Toelichting is aangepast
Nuttige toepassing CO ₂	Levering van materialen of gassen aan derden	[leeg]	[leeg]	Levering van materialen of gassen aan derden waardoor bij deze derden CO ₂ -emissies worden vermeden	Bijvoorbeeld levering van CO ₂ aan tuinders of levering van materialen tbv hergebruik. De maatregel moet gerelateerd zijn aan bedrijfsprocessen, vastgoed of areaal van de gecertificeerde organisatie. De	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

					omvang van de vermeden emissies moet worden onderbouwd en moet als aparte categorie worden gerapporteerd in de emissie-inventaris van de organisatie met verwijzing naar de gehanteerde berekeningsmethode.	
--	--	--	--	--	---	--

15 Overheden

Deze categorie is nieuw toegevoegd.

Maatregel	Type	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Algemeen	Beleid toepassing MVI-criteria in aanbestedingen	Organisatie heeft beleid geformuleerd over toepassing van de MVI Criteria en past in betreffende aanbestedingen de MVI-criteria toe die betrekking hebben op de thema's energie, materialen en circulair met tenminste ambitieniveau 'Basis'.	Organisatie heeft beleid geformuleerd over toepassing van de MVI Criteria en past in betreffende aanbestedingen de MVI-criteria toe die betrekking hebben op de thema's energie, materialen en circulair met tenminste ambitieniveau 'Significant'.	Organisatie heeft beleid geformuleerd over toepassing van de MVI Criteria en past in betreffende aanbestedingen de MVI-criteria toe die betrekking hebben op de thema's energie, materialen en circulair met tenminste ambitieniveau 'Ambitieuus'.	De Nederlandse MVI-criteria https://MVICriteria.nl zijn een invulling van het Maatschappelijk verantwoord inkoopbeleid van de overheid. De genoemde ambitieniveaus en criteria zijn te vinden op https://ec.europa.eu/environment/gpp/eu_gpp_criteria_en.htm , waarbij toepassing van de kerncriteria gelden als niveau	Maatregel is verplaatst van activiteit

CO₂-PRESTATIELADDER

					A en de uitgebreide criteria gelden als niveau C.	
Elektrificeren	Beschikbaar maken Bouwstroom	[leeg]	Bij voorbereiding projecten neemt opdrachtgever tijdig en actief maatregelen om bij aanvang van projecten aansluiting voor bouwstroom te faciliteren.	Opdrachtgever realiseert structureel beschikbaarheid van bouwstroom bij uitvoering projecten.	Maatregel is bedoeld om gebruik dieselaggregaten tegen te gaan en het gebruik van elektrisch materieel te faciliteren.	Maatregel is verplaatst van activiteit

16 Personen-mobiliteit

Maatregel	Type	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit beperken	Terugdringen personenmobiliteit door thuiswerken en teleconferencing	Gemiddeld aantal vervoersbewegingen (woon-werkverkeer, zakelijke reizen) per medewerker met kantoorfunctie is aantoonbaar met 10% gereduceerd tov pre-corona tijd (2019)	Gemiddeld aantal vervoersbewegingen (woon-werkverkeer, zakelijke reizen) per medewerker met kantoorfunctie is aantoonbaar met 20% gereduceerd tov pre-corona tijd (2019)	Gemiddeld aantal vervoersbewegingen (woon-werkverkeer, zakelijke reizen) per medewerker met kantoorfunctie is aantoonbaar met 40% gereduceerd tov pre-corona tijd (2019)	Maatregel dient verankerd te zijn in personeelsbeleid en ondersteund te worden door werkafspraken en voorzieningen voor thuiswerken en teleconferencing. Een dag thuiswerken geldt bijvoorbeeld als twee (vermeden) vervoersbewegingen. Onderdeel van de 10 maatregelen voorgesteld door de [link https://www.andersreizen.nu] [Coalitie Anders Reizen]	Maatregel is verwijderd

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit beperken	Terugdringen autogebruik	Vergoeding van openbaar vervoer mogelijk maken voor personeel met een leaseauto, gericht op het beperken van het aantal autokilometers.	Invoering van een persoonlijk mobiliteitsbudget voor al het personeel met een leaseauto gericht op het terugdringen van het aantal leaseauto's en/of het beperken van het aantal autokilometers.	Invoering van een persoonlijk mobiliteitsbudget voor al het personeel gericht op het terugdringen van het aantal autokilometers.	Het betreft vergoeding van woon-werk verkeer en zakelijke verplaatsingen op basis van openbaar vervoer, ook indien een leaseauto beschikbaar is. Onderdeel van de 10 maatregelen voorgesteld door de Coalitie Anders Reizen https://www.andersreizen.nu .	Maatregel is aangepast
Activiteit efficiënter uitvoeren	Gebruik energiezuinige banden	[leeg]	Bij aanschaf van nieuwe banden worden alleen banden aangeschaft met het label A op het onderdeel brandstofverbruik van het Europees bandenlabel.	Alle banden die binnen het bedrijf gebruikt worden hebben het label A op het onderdeel brandstofverbruik van het Europees bandenlabel.	In 2012 is een Europees bandenlabel ingevoerd met drie indicatoren. Één daarvan betreft brandstofverbruik.	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Aanschaf/lease personenauto's obv CO ₂ emissiemeting uit de praktijk	Gemiddeld over een jaar is de CO ₂ -uitstoot van nieuwe personenauto's (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 120 gr/km	Gemiddeld over een jaar ligt de CO ₂ -uitstoot van nieuwe personenauto's (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 100 gr/km	Gemiddeld over een jaar ligt de CO ₂ -uitstoot van nieuwe personenauto's (aanschaf of lease, volgens in de praktijk gemeten gegevens) lager dan 80 gr/km	Een inschatting van de in de praktijk gemeten CO ₂ uitstoot van een specifiek model en uitvoering is te vinden op https://praktijkverbruik.nl/default.aspx of kunt u opvragen bij uw leasemaatschappij. Onderdeel van de 10 maatregelen voorgesteld door de Coalitie Anders Reizen https://www.andersreizen.nu .	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Aanschaf/lease bedrijfsbusjes obv CO ₂ emissiemeting uit de praktijk	Gemiddeld over een jaar ligt de CO ₂ -uitstoot van nieuwe bedrijfsbusjes (aanschaf of lease, volgens in de praktijk	Gemiddeld over een jaar ligt de CO ₂ -uitstoot van nieuwe bedrijfsbusjes (aanschaf of lease, volgens in de praktijk	Gemiddeld over een jaar ligt de CO ₂ -uitstoot van nieuwe bedrijfsbusjes (aanschaf of lease, volgens in de praktijk	Een inschatting van de in de praktijk gemeten CO ₂ uitstoot van een specifiek model en uitvoering is te vinden op https://praktijkverbruik.nl/default.aspx	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

		gemeten gegevens) lager dan 180 gr/km.	gemeten gegevens) lager dan 160 gr/km	gemeten gegevens) lager dan 120 gr/km	ault.aspx of kunt u opvragen bij uw leasemaatschappij.	
Activiteit efficiënter uitvoeren	Snelheidsbegrenzers op busjes	[leeg]	[leeg]	Het bedrijf zet snelheidsbegrenzers in op alle nieuwe en bestaande busjes, ook die waarvoor dat niet reeds verplicht is.	Bedoeld worden busjes voor werkzaamheden en/of personenvervoer, niet personenwagens. Op dit moment zijn snelheidsbegrenzers verplicht voor bedrijfsauto's met een maximaal gewicht van 3500 kg of hoger; deze moeten zijn ingesteld op een maximale snelheid van 90 km/uur.	Maatregel is aangepast
Activiteit efficiënter uitvoeren	Stimuleren zuinig rijden: Monitoring	Monitoring brandstofgebruik en 3-maandelijke terugkoppeling naar bestuurders.	Black-boxsysteem met directe terugkoppeling naar bestuurders.	Black-boxsysteem in combinatie met een financiële prikkel om zuinig rijgedrag te belonen.	Deze maatregel betreft lease-auto's of bedrijfsauto's in eigendom; een financiële prikkel kan een bonus/malus zijn. Onderdeel van de 10 maatregelen voorgesteld door de Coalitie Anders Reizen. Zie: https://www.andersreizen.nu	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Stimuleren zuinig rijden: Het Nieuwe Rijden	Toolbox zuinig rijden ter beschikking stellen aan alle bestuurders	Elke chauffeur van een busje heeft (online of praktijk) cursus Het Nieuwe Rijden gevolgd	Minstens 90% van de chauffeurs (auto & busje) heeft (online of praktijk) cursus het Nieuwe Rijden gevolgd en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Controle juiste bandenspanning auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie	Jaarlijkse controle bandenspanning bij meer dan 50% van de auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie.	Driemaandelijke controle bandenspanning bij meer dan 50% van de auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie.	Driemaandelijke controle bandenspanning bij meer dan 90% van de auto's die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie, of organisatie plaatst bandenpomp of organiseert 3-maandelijks een	Bedoeld worden personenautos geleased of in eigendom van de organisatie die beschikbaar gesteld zijn door de organisatie. https://www.bandopspanning.nl/	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

				'band op spanning' actie op alle locaties.		
Activiteit efficiënter uitvoeren	Stimuleren carpoolen en gebruik deelauto's	Bedrijf stimuleert actief carpoolen tussen werknemers en kan dit aantonen.	Bedrijf stelt deelauto's beschikbaar voor gezamenlijk vervoer naar kantoor- of projectlocatie.	Alle deelauto's rijden op hernieuwbare brandstoffen, aardgas of zijn zero CO ₂ -emissie.	Zero CO ₂ -emissie voertuigen: zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik. Dit kunnen bijvoorbeeld full electric voertuigen (met contract voor hernieuwbare elektriciteit) of voertuigen met een brandstofcel en waterstof .	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Inzet duurzame energiedragers personen-mobiliteit	Tenminste 10% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Tenminste 20% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Tenminste 50% van de brandstof die getankt wordt is aantoonbaar hernieuwbare brandstof	Percentage van het energiegebruik voor personenmobiliteit dat ingevuld wordt door duurzame energiedragers. Dit betreft gebruik van bijvoorbeeld HVO of biobrandstoffen, aanvullend op eventuele wettelijke verplichte bijmenging van duurzame brandstoffen door de leverancier. De duurzame energiedragers moeten aantoonbaar voldoet aan de eisen van de EU Richtlijn Hernieuwbare Energie, (bv door certificatie volgens ISCC of ander systeem dat erkend wordt door de EU – https://ec.europa.eu/energy/node/74 . Vanaf 2018 moet de CO ₂ -uitstoot van hernieuwbare brandstof (well-	Maatregel is aangepast

CO₂-PRESTATIELADDER

					to-wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).	
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie voertuigen	10% van wagenpark (personen- en bedrijfswagens in eigendom of lease) is zero CO ₂ -emissie.	15% van wagenpark (personen- en bedrijfswagens in eigendom of lease) is zero CO ₂ -emissie.	15% van wagenpark (personen- en bedrijfswagens in eigendom of lease) is zero CO ₂ -emissie. Bij afloop lease contract of aanschaf wordt altijd een zero CO ₂ -emissie wagen besteld	Zero CO ₂ -emissie voertuigen: zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik. Dit kunnen bijvoorbeeld full electric voertuigen zijn (met contract voor hernieuwbare elektriciteit) of voertuigen met een brandstofcel en waterstof.	Maatregel is verwijderd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie voertuigen	tenminste 10%	tenminste 50%	100%	Percentage van het wagenpark personen voertuigen dat ingezet wordt voor de organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken m.b.t. onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen oq koplopereisen uit het SEB covenant onder projectuitvoering.	Maatregel is nieuw toegevoegd
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie busjes,	tenminste 10%	tenminste 50%	100%	Percentage van het wagenpark aan busjes of bestelauto's tot 3.500 kg dat ingezet wordt voor de	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

	bestelauto's, tot 3.500 kg				organisatie is zero-emissie. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken m.b.t. onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen oq koplopereisen uit het SEB convenant onder projectuitvoering.	
Integrale maatregel	Wedstrijd personenmobiliteit	[leeg]	Bedrijf organiseert tenminste jaarlijks een bewustwordingscampagne om zuinig rijden te bevorderen.	[leeg]	Bijvoorbeeld wedstrijd of campagne rondom het Nieuwe Rijden of [link https://www.andersreizen.nu Anders Reizen]	Maatregel is verwijderd
Integrale maatregel	Beschikbaar stellen fiets, e-bike of e-scooter	Wanneer zinvol stelt het bedrijf fietsen, e-bike of e-scooters beschikbaar op project- of kantoorlocatie voor korte ritten.	Het bedrijf biedt een regeling voor de vergoeding van aankoop van een fiets of e-bike voor alle werknemers.	[leeg]	Bijvoorbeeld in Nederland kan een renteloze lening worden verstrekt gebaseerd op de Werkkostenregeling. https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/inkomstenbelasting/vraag-en-antwoord/werkkostenregeling-wkr .	Maatregel is ongewijzigd
Integrale maatregel	Parkeerbeleid	[leeg]	De organisatie biedt alleen (gratis) parkeerruimte aan medewerkers die: - verder dan 10 km van het werk wonen en niet met OV kunnen komen.	De organisatie biedt alleen (gratis) parkeerruimte aan medewerkers die: - uit hoofde van hun functie een auto ter beschikking moeten hebben.	Onderdeel van de 10 maatregelen voorgesteld door de Coalitie Anders Reizen https://www.andersreizen.nu .	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

			- uit hoofde van hun functie een auto ter beschikking moeten hebben.			
Integrale maatregel	Nieuwe medewerkers	[leeg]	Nieuwe medewerkers krijgen de eerste drie maanden standaard gratis OV-gebruik aangeboden.	[leeg]	Onderdeel van de 10 maatregelen voorgesteld door de Coalitie Anders Reizen https://www.andersreizen.nu .	Maatregel is ongewijzigd
Integrale maatregel	Stimuleren treingebruik voor lange afstanden	De organisatie verplicht het gebruik van de trein voor afstanden onder de 500 km; indien reistijd deur tot deur met trein <150% reistijd vliegreis is.	De organisatie verplicht het gebruik van de trein voor afstanden onder de 700 km; indien reistijd deur tot deur met trein <150% reistijd vliegreis is.	[leeg]	De maatregel op B-niveau is onderdeel van de 10 maatregelen voorgesteld door de 'Coalitie Anders Reizen'.	Maatregel is ongewijzigd

17 Waterbouw schepen

Maatregel	Type	Categorie A	Categorie B	Categorie C	Toelichting	Aanpassing
Activiteit efficiënter uitvoeren	Monitoring brandstof efficiëntie	Efficiency indicatoren gedefinieerd en monitoring ingevoerd voor tenminste 80% van de vloot.	Bedrijf koppelt de monitoringresultaten in samenhang met haar CO ₂ -doelen aantoonbaar aan besparingsmaatregelen.	[leeg]	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Route- en vaaroptimalisatie	Toepassing route- en vaar optimalisatie op minstens één schip.	Toepassing route- en vaaroptimalisatie op minstens 10% van de schepen.	Toepassing route- en vaaroptimalisatie op alle schepen.	Bedoeld wordt een geautomatiseerd routeplanningssysteem dat de snelheid van het schip aanpast aan de vaaromstandigheden en aan het gewenste aankomsttijdstip.	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit efficiënter uitvoeren	Hybride aangedreven vaartuigen	Bedrijf heeft minstens één hybride aangedreven vaartuig.	Nieuwe vaartuigen met sterk wisselende belasting zijn hybride aangedreven.	[leeg]	Bedoeld worden hybride aangedreven vaartuigen waarbij via een verbrandingsmotor of brandstofcel elektriciteit wordt opgewekt voor (gedeeltelijke) elektrische aandrijving van vaartuig en werktuigen. Vooral bij wisselende belastingen zijn hybride aangedreven vaartuigen efficiënter.	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Stimuleren Het Nieuwe Varen / Voortvarend Besparen	Minder dan 50% van de stuurlieden is op cursus geweest.	50% tot 80% van de stuurlieden is op cursus geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.	Meer dan 80% van de stuurlieden is op cursus geweest en krijgt elke 5 jaar opfriscursus.	[leeg]	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Emissielabel of SEEMP voor binnenvaartschepen	[leeg]	Organisatie beschikt over tenminste één vaartuig (binnenvaart of mobiel werktuig) met een emissielabel of IEE-certificaat obv SEEMP	Organisatie beschikt over meerdere vaartuigen (binnenvaart en/of mobiel werktuig) met emissielabel C (categorie klimaat) of beter	Informatie over het [link https://binnenvaartemissielabel.nl/nl/BinnenvaartEmissielabel] Meer info over IEEC en SEEMP zie [link https://english.ilent.nl/themes/r/required-documents/ieec-and-seemp] [link]	Maatregel is verwijderd
Activiteit efficiënter uitvoeren	LED verlichting voor schepen	[leeg]	Bedrijf heeft één schip in de vloot dat volledig verlicht wordt met LED verlichting	Bedrijf heeft minstens 10% van de schepen in haar vloot met volledige LED verlichting.	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd

CO₂-PRESTATIELADDER

Activiteit efficiënter uitvoeren	Gebruik additieven in diesel	Bij minder dan 50% van de brandstof die het bedrijf gebruikt wordt een additief toegevoegd dat tenminste 3% brandstofbesparing oplevert t.o.v. normale diesel.	Bij meer dan 50% van de brandstof die het bedrijf gebruikt wordt een additief toegevoegd dat tenminste 3% brandstofbesparing oplevert t.o.v. normale diesel.	[leeg]	Dit betreft verschillende typen diesel, zoals Traxx of Shell Fuel Save, die 3% of meer brandstofbesparing opleveren t.o.v. normale diesel, volgens opgave van de brandstofleverancier. Let op: Gebruik van brandstof met additieven kan conflicteren met garantiebepalingen van motorproducenten.	Maatregel is ongewijzigd
Activiteit efficiënter uitvoeren	Gebruik LNG	[leeg]	[leeg]	Bedrijf heeft tenminste één schip dat vaart op LNG.	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Gebruik van op het schip verkregen duurzame energie	[leeg]	Eén of enkele vaartuigen gebruiken op het schip verkregen duurzame energie.	Eén vaartuig reduceert tenminste 10% van totale energiebehoefte door op het schip verkregen duurzame energie.	Met op het schip verkregen duurzame energie wordt gebruik van energie uit niet fossiele bronnen zoals wind, zon en getijden bedoeld, die ingezet wordt als bijdrage aan voorstuwing of elektriciteitsvoorziening.	Maatregel is ongewijzigd
Duurzame energie	Inzet duurzame energiedragers vaartuigen (zout)	tenminste 10%	tenminste 20%	tenminste 35%	Percentage van het energiegebruik t.b.v. de varende vloot voor inzet op zout water wordt ingevuld door duurzame energiedragers, inclusief het energiegebruik voor geïnstalleerde werktuigen op deze vaartuigen. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of	Maatregel is nieuw toegevoegd

CO₂-PRESTATIELADDER

					meerjaren afspraken m.b.t. onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen ocq koplopereisen uit het SEB covenant onder projectuitvoering. De duurzame energiedragers moeten aantoonbaar voldoet aan de eisen van de EU Richtlijn Hernieuwbare Energie, (bv door certificatie volgens ISCC of ander systeem dat erkend wordt door de EU – https://ec.europa.eu/energy/node/74 . Vanaf 2018 moet de CO ₂ -uitstoot van hernieuwbare brandstof (well-to-wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).	
Duurzame energie	Inzet duurzame energiedragers vaartuigen (zoet)	tenminste 20%	tenminste 35%	tenminste 60%	Percentage van het energiegebruik t.b.v. de varende vloot voor inzet op zoet water wordt ingevuld door duurzame energiedragers, inclusief het energiegebruik voor geïnstalleerde werktuigen op	Maatregel is aangepast

CO₂-PRESTATIELADDER

					<p>deze vaartuigen. Onder inzet wordt verstaan eigendom, lease, structurele inhuur of meerjaren afspraken m.b.t. onderaanneming of projectuitvoering. In Nederland valt voor opdrachtgevers ook toepassing van pelotoneisen ocq koplopereisen uit het SEB covenant onder projectuitvoering. De duurzame energiedragers moeten aantoonbaar voldoet aan de eisen van de EU Richtlijn Hernieuwbare Energie, (bv door certificatie volgens ISCC of ander systeem dat erkend wordt door de EU – https://ec.europa.eu/energy/node/74. Vanaf 2018 moet de CO₂-uitstoot van hernieuwbare brandstof (well-to-wheel) minstens 60% lager zijn dan van fossiele brandstof (Bron: Renewable Energy Directive 2).</p>	
Elektrificeren	Zero CO ₂ -emissie vaartuigen	[leeg]	Organisatie heeft tenminste één zero CO ₂ -emissie vaartuig (elektrisch, waterstof of andere energiedrager met zero CO ₂ -emissie in gebruiksfase).	Organisatie heeft meerdere zero CO ₂ -emissie vaartuigen (elektrisch, waterstof of andere energiedrager met zero CO ₂ -emissie in gebruiksfase).	Bedoeld wordt een vaartuig dat operationeel wordt ingezet, zonder lokale CO ₂ -emissies tijdens gebruik.	Maatregel is aangepast

CO₂-PRESTATIELADDER

Integrale maatregel	Terugdringen stationair verbruik	Gebruik walstroomaansluiting of kleine generator	Bedrijf zet aantoonbaar altijd walstroom waar dat nodig en mogelijk is.	[leeg]	[leeg]	Maatregel is ongewijzigd
---------------------	----------------------------------	--	---	--------	--------	--------------------------